

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. III. - Broj 24

Ljubljana,
9 juna
1932

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 - Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

O učešću našega Sokolstva na olimpijskim takmičenjima u Los Angelesu i svesokolskim u Pragu

I
U poslednje vreme pojavili su se u našim dnevnim novinama, pre svega u zagrebačkim »Novostima«, glasovi o učešću naših takmičara na olimpijadi u Los Angelesu, odnosno na takmičenjima za slovensko prvenstvo u Pragu. Ti su glasovi delimično netačni i tendenciozni.

Kako je stvar, koja zapravo ne spada u javnost, postala javna, i jer bi javnost mogla upravo da prema tim glasovima stvori pogrešno mišljenje, koje bi po Sokolstvo bilo štetno, priuženi smo da o tom javno progovorimo. Ovo pitanje, naoko novo, datira već od pre, i kako mi je ono poznato, mišljenja sam, da je od potrebe da ga temeljitije razložim. I kako je savezna načelnost pod mojim vodstvom i po mojoj inicijativi zaključilo da ne idemo u Los Angeles, a što bi imalo naoko da bude početak nekog novog »spora«, pogotovo s toga razloga osećam se baš ja pozvanim da osvetlim ovu stvar.

Dakle: načelnost Saveza SKJ koncem prošle godine donelo je rezoluciju, s kojom je potkrepilo svoj zaključak, da naše Sokolstvo neće učestvovati na olimpijadi u Los Angelesu, te je taj zaključak također i stvarno obrazložilo. Rezolucija je bila jednodušno primljena od načelnosti i tehničkog odbora Saveza, a isto tako jednodušno su je potvrdili savezna uprava, zbor župskih načelnika i savezna glavna skupština, dakle svi merodavni forumi sokolske organizacije.

Stvar je bila dobro promišljena, potkrepljena i obrazložena. Nalazimo se u teškim gospodarskim prilikama, koje iz dana u dan sve osetljivije tište sve slojeve našega naroda. Sokolstvo je u tom času prvo pozvano da bude svesno stanja narodnog položaja, i da sa svom saveznu čuva narodnu imovinu, pa i ako se ne radi o usudnim iznosima. U tom slučaju je Sokolstvo dužno da se odreče trenutnih dobara i da pokaže izgled takoder i drugima.

Nikako ne kanim da potcenjujem naše učešće na međunarodnim takmičenjima. Ali također i preceñivanje ne bi bilo na mestu. To treba prosuđivati posve objektivno, i ako želimo da budemo strogo objektivni, ne smemo zaboraviti, da se u međunarodnom svetu za priredbe sportskog značaja zanima samo veoma ograničeni krug publike. Sećam se međunarodnog takmičenja u Parizu 1913 godine, kada sam u danima takmičenja pokupio sve listove, koje sam dobio u kolporazi, pa je takmičenje zabeležio samo jedan list u jednoj notici od kakvih desetak redaka. Pri kasnijim takmičenjima listovi su doduše pisali više o tim priredbama, ali pak u takvoj formi, da za našu narodnu propagandu to ne može da bude bogzna od kakve koristi, stalno pak ne od tako velike, kako mi to obično pretstavljamo po svojoj vlastitoj zamisli, koja je nastala iz visokog ugleda, koji Sokolstvo kod nas uživa kao uzgojna organizacija, koja obuhvata sve slojeve naroda. Tako n. pr. Francuzi smatraju gimnastu nižom vrsti ljudi. Radi toga ih gledaju posve drugačije nego ni svoje vežbače, koje cenimo tako visoko, kako što i zaslužuju. Psihološki je potpuno opravdano također, la mi uspehe svojih takmičara prosuđujemo merilom onog oduševljenja, kojim ih primamo na povratku kao junake, koji su se za nas iskazali pred svetom. Ali međunarodni svet toga ne oseća i niti to zadržava u toj formi. Isto tako je ganutljivo ako vidimo na olimpijadi, kako se diže naša državna zastava i kada slušamo da igra naša državna himna. Ali u toj prilici to ganuće osećamo samo mi, dok drugi to osećaju kad se diže njihova zastava. — Temeljiti i povoljniji izveštaji o našim vežbačima većinom su ograničeni na stručne publikacije, koje pak nemaju svojih čitalaca izvan sporišta dotične struke. Velik postotak ih ljudi u međunarodnom svetu, koji čitaju te izveštaje, još uvek i ne zna, gde je i što je Jugoslavija

U narodno-propagandnom pogledu donasa naše učešće, naročito ako se ne radi o narodu, koji nas već i onako pozna, malu korist.

Korist učešća na međunarodnim takmičenjima može da bude veća za naše Sokolstvo samo nego za našu narodnu propagandu. S ovima se otvara pogled u međunarodni napredak i na nove tehnike, a osim toga pak i ambicija takmičara, dok se ta kreće u pravih granicama, te na takovim takmičenjima može da mnogo pridobije i nije bez koristi za naš celokupni razmah na telovežbačkom području.

U istoj meri pak te priredbe mogu da budu od štete također i našoj celini. Mi naime nismo sportska, već uzgojna organizacija. Štetan pak upliv strasti, koje se tamo razvijaju, jer iz plemenitog takmičenja po sokolskim principima nastaje trka za tačkama, prilepiv je kao zaraza. To se na prvi pogled čini kao malenkost, ali uistinu smo poslednjih godina videli, da je to pogubno i neverovatno dalekosežno. Vrednost učešća na međunarodnim takmičenjima pri sadanjim okolnostima također i radi toga znatno opada, te nam se nameće i pitanje, da li se s dosadašnjom praksom ne priklanjamo odviše pogrešnom smeru, da li moguće ne gubimo iz vida svoj glavni cilj: sokolski uzgoj?

Pri svemu tome ne mimoilazim ni naše moralne dužnosti, koje imamo prema prijateljskim narodima, udruženim u međunarodnom gimnastičkom savezu, naročito pak prema Francuzima. Tim dužnostima moramo u granicama mogućnosti dakako uvek da udovoljavamo, a to smo također uvek i činili.

Čisto zasebna stvar je pak, koja se bitno razlikuje od pitanja učešća na međunarodnim takmičenjima, pitanje učešća na sokolskim takmičenjima, kod kuće ili u drugim sokolskim državama. Sva sokolska takmičenja su naša, potpuni su, svestranija, obično mnogo teža a također i tehnički na vrhuncu. Takmičenje s braćom Čehoslovacima za nas je stvar časti, i pored ostalog također i radi toga, jer su to naši najozbiljniji takmaci. Napustiti takmičenja s njima, na sokolskoj areni, iz bilo koga prividnog uzroka, za nas je neoprostiv greh.

Iz osećajnih, taktičkih i materijalnih razloga učešće je dakle na takmičenjima slovenskog Sokolstva svršena stvar, učešće pak na međunarodnim takmičenjima pitanje mogućnosti i moralne kvalitete naših takmičara — Los Angeles pak nam je za sada predalet.

II

Covečji je i psihološki također dokazano, da su takmičari s velikim sposobnostima i većim uspesima u jako velikoj meri izvrtnuti opasnosti, da njihova neophodna potrebna ambicioznost, koja mora da je već i tako veoma razvijena, ne postane preterana. Tome se priključuje i samovoljnost i neka vrst upornosti i slična svojstva, koja inače čoveka kao takvog ne diskvalificiraju, ali Sokolu oduzimlju onu moralnu kvalitetu, kojom se odlikuje, koju mu daje pravilni sokolski uzgoj i koju Sokolstvo mora iz uzgojnih, taktičkih i općenitih načelnih razloga tražiti od svakoga svoga člana i to u sve većem stupnju, jačoj i snažnijoj meri, čim on u Sokolstvu zauzima jedno vidnije mesto.

Kao što je jezgra sokolskog uzgoja u blagotvornom uplivu pojedinca na pojedinca, društva na pojedinca i pojedinca na društvo, tako mogu isto tako da budu štetni uplivi pojedinca i društva. Ti štetni uplivi su najopasniji u više ili manje zatvorenim društvima, koja upravo rado, iako bez ikakvih slabih ciljeva, tvore skupine boljih vežbača. Ako ti vežbači u preteranom osobnom kultu, čime se mi inače vrlo razmećemo, izgube još objektivnost i autokritiku, onda su još više podvrgnuti štetnim uplivima, koji dolaze iz vlastitog društva ili pak iz najbliže okoline.

Kako je taj proces prirodan, tako je isto opasan. U nas se je pojavio

kod one skupine vežbača, kojima su središte međunarodni takmičari i kandidati za ta takmičenja. Možda smo za te stvari bili previše bezbrižni, možda smo bili u svoje reprezentante telovežbe previše zaljubljeni, možda smo pored toga još zaboravljali, da naši vežbači, koji nas i naš narod predstavljaju na strani, moraju da imaju pored čisto fizičkih sposobnosti prvoga reda također sve one moralne vrline, koje odlikuju Sokola, a koje su naš ponos, naša vrednost i uvet našeg postojanja. Te vrline moraju da imaju u tolikoj meri, da se s tom moralnom snagom mogu dolično da pripravljuju za takmičenja i da u takmičenjima pobeđuju, i da ujedno svemu našem članstvu budu čist izgled sokolske savršenosti, koju ne možemo zamišljati samo u zgoljenjem izdavanju najtežih telesnih vežaba, već mora također da tu bude i potrebna moralna podloga.

Tako se u našoj organizaciji pojavila neka skupina vežbača, koja po svojoj moralnoj kvaliteti sa sokolskog gledišta ne odgovara našim načelima, koja važe za sve članstvo. Ta se skupina naturuje na poseban način te time ugrožava preduvet, bez koga nema Sokolstva — sokolsku disciplinu.

Mi znamo, da ta skupina egzistira i da se želi da istakne na svoj način. Inače je pak tako tajnovita, da ju je teško definirati. Da ona postoji, znamo. Sada se pokazuje jedan deo, zatim drugi, onda veći broj u solidarnosti, čime pak ta skupina još nije sva, jer ima svoju nevidljivu pozadinu. Također ne znaš, da li je skupina jedinstvena ili pocepana. Nema također ni stalnih pripadnika, već je neverovatno nestalna i promenljiva.

Bitni i zajednički znak te skupine je nekakova borba za neko posebno gledište i posebna prava vežbača prvaka u Sokolstvu i stalna opozicija protiv saveznog i tehničkog vodstva, ako joj to vodstvo uvek slepo ne ugada.

Firma te skupine je: međunarodni takmičari, iako zapravo ti nisu pri svakoj akciji solidarni, iako u skupini nisu uvek svi oni, koji se časomice ubrajaju među međunarodne takmičare ili kandidate i premda časomice odlučuje njihova pozadina. Ta skupina također nije vezana za kakovo društvo ili kraj.

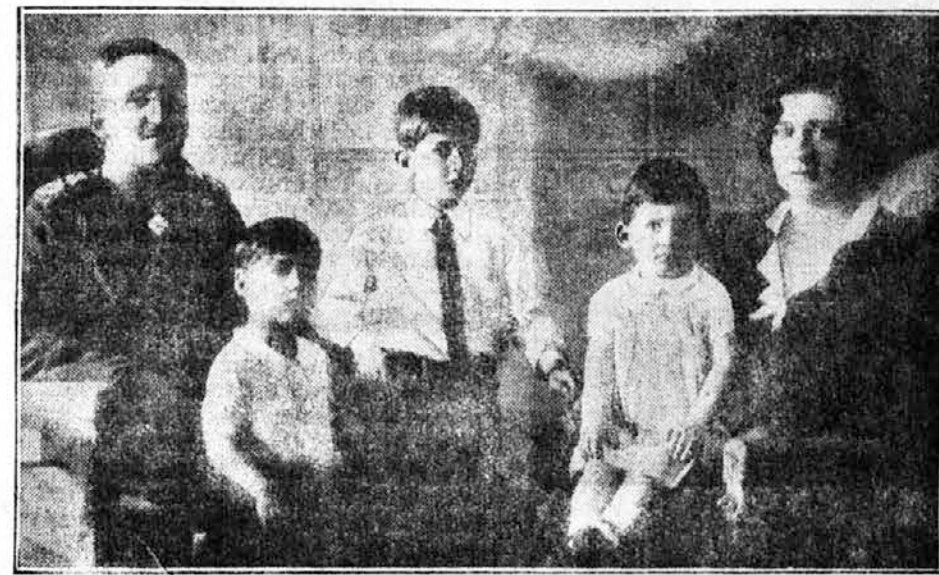
Kako je taj pojav tajanstven, on je i još opasniji za naš uzgoj, naše javno nastupanje i disciplinu, jer se pojavljuje na takav način, da mu zapravo ništa ne možeš; s dobrotom ili pedagoškim taktom pak ne možeš da ga odstraniš, jer ne znaš, s kim imaš posla.

Kako sam već spomenuo, taj pojav nije nov, ga već motrim najmanje deset godina. Opažam pak također i to, da je iz godine u godinu sve teži. Ako bi hteli da radi njega naprtno uopšte svu krivicu na međunarodne takmičare, bili bi nepravdani; kakova istraga disciplinskog značaja ne bi pomogla ozdravljenju; treba dakle čekati, da jabuka sama padne s drveta, ta, po mome mišljenju, već je zrela.

Za to vreme, dok motrim tu skupinu ona je također već više puta menjala svoje pripadništvo, dok kontinuitet zadržava tako, da se sama stvar nije ništa poboljšala.

Zanimljivo je, kako ta tajnstvena skupina deluje. Da nabrojimo samo nekoliko rezultata tog delovanja: stvara se neraspoloženje, pri čemu se ne biraju sredstva; to stvoreno neraspoloženje zastalno ne jača autoritet sokolskog vodstva; drže se trajne sednice, debate, nastaje međusobno neraspoloženje, pozitivan rad se sprečava i on zastaje; tok sednice iznosi se među članstvo; članstvo »druka«, kritizira, ogovara, osuđuje, stvara neprijateljstva i t. d. U Ljubljani je to svakog dana na dnevnom redu. — Takmičari zahtevaju suce po svojoj volji i svome izboru. Ako im se ne ugodi, onda prigovaraju, skriveno i otvoreno osuđivanje, predbacivanje nepravčnosti, pritužbe i nedisciplinisti istupi. — Ako si sudac, pa također i po njihovoj volji, čini li se ko-

Desetgodišnjica venčanja Nj. Vel. Kralja i Nj. Vel. Kraljice

Na dan 22 juna 1922 godine venčao se u Beogradu Nj. Vel. Kralj Aleksandar I sa Nj. Vis. princezom Marijom Rumunskom.

Istinska ljubav prema našem viteškom Kralju i Njegovom Kraljevskom Domu, koja oduvek plamti jednakim plamenovima u srcima svih Jugoslavena, izbila je toga dana pred deset godina neodoljivo, snažno i spontano, prekipljena najvrućom željom, da bi blagoslov Svevišnjega ovim brakom uvećao sreću našega Kraljevskog Para i naše otadžbine.

Danas, nakon deset godina venčanja Nj. Vel. Kralja i Nj. Vel. Kraljice, ceo jugoslovenski narod istom nepodeljenom ljubavlju, koju gaji prema svom junačkom Vladaru, zavelao je i svoju plemenitu Kraljicu, koja je usrećila naš Kraljevski Dom i Jugoslaviju trojicom Kraljevskih Sinova, naših dičnih Sokolčića.

Deleći nepomućeno ovu radost desete obljetnice venčanja Nj. Vel. Kralja i Kraljice, jugoslovenski narod i uz njega njegovo Sokolstvo uzdiže svoja srca Providjenju, da bi sreća i radost našeg uzvišenog Kraljevskog Doma uvek bila sreća i radost Jugoslavi-je i Jugoslavena!

Zdravo!

me, da si ga za polovicu tačke prikratio, moraš da budeš pripravan na sve. — Ako takmičenje uspe slabo, nikada nije kriv takmičar, već uvek suci i vodstvo. Ako propiše vežbu za takmičenje, tada ništa ne razumeš. Ako glede takmičenja nešto propiše, nastaje pitanje, zašto pre nisi pitao za menje takmičare, jer sam ništa ne razumeš.

Zatim pak posledice: tamo gde očekuješ takmičare i tamo gde bi morali da budu, nema ih, također i ako ih baš lepo moliš; ako ih ne puštiš, kamo bi oni želeli, onda se bune, zgražaju, interveniraju.

Tekom vremena nastalo je u toj skupini neko posebno mišljenje, koje je u protivnosti sa sokolskim načelima, ali im daje neka umišljena prava, na osnovu kojih se osećaju zapostavljenim, te priznaju samo svoj rad, a sve drugo im je manje vredno.

Uzmimo još primer, da nisu uzročnici i glavni krivci u nesokolskom nastupanju pre pomenute skupine baš ti takmičari, koje ubrajamo u međunarodne, i da poticaji dolaze iz pozadine — onih, koji se izlažu, to opet ne opravdava. Morali bi znati, što je to sokolski pravilno a što nije, to je najmanje, što moramo da tražimo od svojih reprezentantnih vežbača.

Što znači za našu organizaciju pomenuti način delovanja, vidi se iz sledećih činjenica:

Po tom načinu »delovanja« moralo je 1925 godine da izostane takmičenje za prvenstvo na međusokolskim takmičenjima u Beogradu. Tada sam bio načelnik JSS i unatoč moga nastojanja i molba, unatoč zaključku zbora župskih načelnika, da niko ne sme učestvovati međunarodnim takmičenjima, a koji ne bi učestvovao svojim domaćim prvenstvenim takmičenjima, unatoč toga nije ih bilo.

Na taj način nastala je sramotna afera sa sucima u Parizu 1926 godine i na taj način pustili smo na cedilu braću Čehoslovake 1926 godine pri takmičenju za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva. Opet čim sramote, koju smo hteli da operemo bar delomično ove godine takmičenjem za prvenstvo u Pragu.

Na žalost, radi istoga načina ni to nam također neće uspeti.

III

Sokolstvo i jugoslovenska javnost primili su vest o neučesću na olimpijadi u Los Angelesu s odobravanjem,

ali »skupina« nije bila zadovoljna. Radi toga je počela delovati na svoj način. Konačno je to delovanje otišlo tako daleko, da prave neraspoloženje već i preko dnevnih listova. Ali listovi ne donasaju stvar tako, kako je ona počela i kako ona uistini završava, već potvoreno. Radi toga potrebno je u tome objašnjenje:

Naročito ističem, da je bio donešen zaključak saveznog načelnštva, da ne učestvujemo olimpijadi u Americi, bez obzira na sokolske moralne kvalitete eventualnih učesnika takmičenja, jer pri motivima, koji su bili dovoljni za neučesće, nije bilo aktuelno kakovo kasnije pitanje, n. pr. da li imamo prikladan materijal za učestvovanje i ko ga ćemo izabrati.

Po primitku rezolucije o neučesću na olimpijadi bila je stvar za savezno tehničko vodstvo svršena, jer se nije pojavio nikakav povod, da se zaključak eventualno izmeni. To, što su navodali kandidati za takmičenje u svojim intervencijama pri pojedinim članovima tehničkog vodstva, pri podstati Saveza, u »Jutru« (članak br. Stukelja), nije moglo dati povoda za kakvu izmenu. Predlog, da bi se poslalo u Ameriku naše najbolje takmičare, u Prag pak neku slabiju vrstu, za svakoga pravoga Sokola je neprihvatljiv. Na isti način neprihvatljiv je predlog da se pošalje u Ameriku samo braću Stukelja i Primožića, koji da bi sami zastupali Savez SKJ. U položaju iz koga proizlazi prvotni zaključak, nije nastala nikakova promena. Ako ne postoji opravdan razlog za nov zaključak, ostajemo pri starom.

Savezno načelnštvo je raspisalo izborna takmičenja za takmičenja za prvenstvo SSS u Pragu, kako je to i neophodno potrebno i posve običajno. Izborna takmičenja održavaju se uvek u tu svrhu, da savezno vodstvo vidi, kakav ima materijal i čime može da raspolaže, ko je dobar za skupnu trenazu i ko još nije zreo. Logično je i prirodno, da to ima da prosuđi ono samo, kao što je logično i prirodno, da ko ne dođe na izborna takmičenja, sam se time odriče učešća pri konačnom, pravom takmičenju. Kod nas je sve dobrovoljno, i ko neće, ne možemo i nećemo da ga silimo, kao što nikoga ne odbijamo, ko pokazuje da ima volje.

Takmičari, koje smo bezuslovno očekivali, takmičenju nisu učestvovali. Time su sami sebi zatvorili put za takmičenja u Pragu. — Da bi pak koga

SLOVENSKO SOKOLSTVO

† Br. arhitekt Al. Driak

Dne 6 o. m. prepodne umro je u Pragu, dan nakon otvorenja sleta, tvorca sletišta br. Al. Driak, koji je februara ove godine proslavio svoju 60-godišnjicu. Ime ovog čuvenog arhitekta široj publici pre svega poznato je kao tvorca sokolskih sletišta. Početak njegovog značajnog rada povezan je

fungirali su samo oficiri i podoficiri brnskoga garnizona, a vodstvo utakmica bilo je u rukama štabnoga kapetana Konečnoga. — Utakmice su održane pod nazivom Tiršev jubilarne utakmice češkoslovačke vojske.

Tirševo sokolsko oporavište kod Razičova

Sokolska župa Považka-Stefanikova i Nitranská-Svatoplukova sagradili su kod Razičova u Slovačkoj, na uspomenu Tiršev stogodišnjice, sokolsko oporavište u brdima Ptačnik kod Bralskog potoka. Oporavište ima u prvom redu svrhu da daje sokolskom članstvu priliku da za vreme rekonvalescence boravi u svežem zraku, u šumama. Početkom marta počelo se je s adaptacijom dviju brdskih kuća, a krajem maja bilo je oporavište gotovo i predano svojoj svrsi. Celokupni troškovi oko opreme oporavišta iznosili su oko 100 tisuća čeških kruna.

60 godišnjica Sokola u Hodoninu

U nedelju 5 juna proslavilo je sokolsko društvo u Hodoninu, rodnom mestu prezidenta češkoslovačke republike br. dra. Tome Masarika, svoju 60-godišnjicu rada. Od svoga osnutka u aprilu 1872 godine, hodonsko je sokolsko društvo uvek pokazivalo znatnu radnost, te je proslavilo 1922 godine svoju 50-godišnjicu sletom sokolske župe Slovačke. Društvo ima veoma dobro uređen stadion i svoj sokolski dom, koji je otvoren prilikom pokrajinskog sleta 1930 godine. Društvo broji oko 1000 pripadnika, od toga članstva 527. U sokolskom domu, gde je centar sokolskoga rada, ima Sokol svoju vežbaonicu, prostorije lutkovnog pozorišta i vlastiti bioskop. Dom je dograđen s troškom od skoro jednog i po milijuna Kč.

Župski slet Sredotočke župe

Sredotočka sokolska župa sa sedištem u Pragu može se uvrstiti, po svojoj snazi, među najbolje češkoslovačke župe. Prošle nedelje priredila je svoj godišnji župski slet u predgrađu Praga, u Vršovicama, gde je učestvovalo u nastupu ukupno preko 7700 lica. — Proste vežbe članova vežbalo je 882 člana s potpunim uspehom. Na tom sletu nastupilo je zapravo više žena nego muškaraca. Dok je vežbalo članske proste vežbe 882 člana, broj članica je iznosio 1062. Njihov nastup bio je vanredno uspešan. Isto tako su članice, 72 na broju, odvežbale teške vežbe s čunjevima. Muškoga naraštaja je nastupilo 408, ženskoga 496, a dece ukupno 1644 s igrama.

Slet istočnog okružja Lužičkih Sokola

Kako lepo napreduje sokolski stručni rad kod naše braće lužičkih Sokola, najbolji je dokaz taj, da priređuju već i društva i okružja svoje utakmice u lakoj atletici i na spravama, gde međusobno takmiče u plemenitom natecanju za što bolji uspeh. — Tako je priredilo matično društvo lužičkih Sokola u Budišinu, u društvenom okviru, svoje utakmice i istočno okružje imalo je svoj slet sa utakmicama u Mešicama, istočno od Budišine. Kod utakmica su se članovi natekali u peteroboju i to: u bacanju kugle i diskosa, skoka u vis i daljinu te u trčanju na 100 m. U istim disciplinama takmičio se je i naraštaj. Pored peteroboja, skakalo se je i s motkom u vis, te je postignut najbolji rezultat sa 250 cm. Prvo mesto kod utakmica postigao je br. Maks Pavol, član sokolskoga društva Bukeci. Posle podne održan je okružni slet i osvećenje novog letnjeg vežbališta bukečanskog društva, kojemu je bio prisutan savezni starišina br. Šajba i načelnik brat Mječank.

Poljsko Sokolstvo i slet

I Savez poljskog Sokolstva sprema se u velikom broju na svesokolski slet u Prag. Svojevremeno je osnovan u centralnom odboru posebni sletski odbor, koji vodi sve pripreme za slet.

Kao i jugoslovenski tako će i poljski Sokoli saradivati kod sletske izložbe s njihovim odeljenjem, pa je stoga dano u dužnost trojici braće da u Pragu blagovremeno sve urede za dostojnu reprezentaciju poljskoga Sokolstva na izložbi.

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 10 o. m. predaje brat prof. Fr. Malin o temi: »Prag i praške znamenitosti«;

dne 17 o. m. predaje brat dr. N. Mrvoš o temi: »Praški svesokolski sletovi«.

Predavanja održavaju se redovito svakog petka od 20 do 20.30 sati.

(Nastavak sa 1. str.)

savezno načelništvo bilo kaznilo, kako to pišu listovi, to nije istina!

O kakvom »sporu« između saveznog tehničkog vodstva i nekih takmičara nema ni govora. Savezno tehničko vodstvo o tome ne zna ništa. Mi znamo samo to, da nekoja braća, koja su pozvana da bi takmičila za prvenstvo SSS u Pragu, nisu udovoljila za to propisanim dužnostima, nisu ništa učinila, da bi to popravila i dakle prema našim starim i važećim propisima ne dolaze u obzir za ta takmičenja.

Svoj braći, koja su pri prvom izbornom takmičenju opravdali svoju odsutnost, savezno je načelništvo dozvolilo, da unatoč toga mogu učestvovati drugom izbornom takmičenju, ostala braća za to nisu molila dozvolu.

Savezni načelnik je na sednici zbora župskih načelnika učinio svoju dužnost i izvestio o tom pitanju. Zbor župskih načelnika osudio je postupak one braće, koja se nisu opravdala, utvrdivši, da njihov postupak nije ispravan ni sokolski.

Čovek bi očekivao, da će se braća, koja su izgubila pravo pristupa k drugom takmičenju, opravdati ili barem ponovno prijaviti za drugo takmičenje. Ali to se nije dogodilo. Naprotiv, savezno načelništvo bilo je izvrgnuto ostrim usmenim i pismenim protestima, a načelnik je dobio čak i poziv da se »uvredeni« takmičarima ima da ispriča!

Za drugo izborno takmičenje prijavila su se braća: Štukej, Primožič, Stefanović, Pristov i Boltžar.

Vodstvo tog takmičenja bilo je povereno meni. Kako sam pak nepopravljiv optimista, sam u sebi zaključio sam: Ako dođu na takmičenje i u zadnjem trenutku, preuzet ću ih. Medutim sam se silno prevario.

Dan pred takmičenjem dobio sam pismeno od braće Štukeja i Primožića da odustaju, a da nisu naveli uzroka; a tik pak pred samim takmičenjem, na moje pitanje, odgovorio mi je br. Stefanović, da neće takmičiti, jer da se ne isplati!

Takmičili su dakle samo braća Pristov i Boltžar, koji će poći također na takmičenje u Prag.

Savezno tehničko vodstvo za sve vreme postupalo je korektno, svesno svoje dužnosti i svoje odgovornosti. Da je nas sve to ne malo bolelo, o tome nema dvojbe; da bi pak mi imali kakovih kaprica, ili da bi bili premao popustljiviji, o tome nema ni govora.

Činilo nam se je, da se radi zaključka, da ne idemo u Ameriku, pripravljajući akcija, koja će nas stajati jednako od najvažnijih, ako ne i najvažnije tačke, t. j. takmičenja za slovensko prvenstvo. Zato smo i upozorili vodstvo svesokolskog sleta u Pragu na tu opasnost. Odgovor braće češkoslovačka glasilo je: »Disciplinu treba uzdržati«.

Konačno su izišli i potvrđene vesti u dnevnim novinama. Tako n. pr. nije istina, da bi savezno tehničko vodstvo bilo krivo neuspelu u Parizu. Pogledajte u tabelu rezultata, pa ćete videti, da naši nisu imali lake atletike, zato su zaostali. Isto tako nije istina, da bi savezno načelništvo bilo koga kaznilo time, da bi mu zabranilo za ovu godinu učešće na međunarodnim takmičenjima u Pragu i drugamo (»Novosti« 1 juna 1932).

Smatram, da je za čoveka koji sokolski misli, to ne samo dovoljno, nego čak i previše, i to naime također i u slučaju, ako još tako svesno uzme u obzir uzroke i povode, radi kojih je nastalo sadanje stanje.

Pogreške i zablude, koje još nemaju tako dubokog korena, moguće je još popraviti, također i oprostiti, ispade pak samovolje i nediscipline, a koji se opetuju i s takovim posledicama, kao što su navedeni slučajevi, treba svakako istrebiti.

U interesu je sokolske stvari među ostalim također i neophodna potreba, da tehničko vodstvo našega Saveza čuva svoj auktoritet. Savezno načelništvo svesno je toga ne radi prava, koje ima u tom pogledu, već radi same dužnosti. Ako padne auktoritet saveznog tehničkog vodstva, pašće i sokolski uzgoj.

Radi toga možemo da žrtvuemo osobe tehničkog vodstva, ali auktoritet pak mora da ostane.

Isto tako jugoslovensko Sokolstvo ne sme da bude odvisno od samovolje nekih vežbača odličnih fizičkih sposobnosti. I sada kada su ti vežbači pokazali, vreme je da budemo svesni, da treba uzgojiti nove Sokole, koji će nas moći da zastupaju na strani u svakom pogledu časno i koji neće nikada okazati.

Miroslav Ambrožič,
zamenik sav. načelnika,
Ljubljana.

IX svesokolski slet u Pragu

Vežbalište u Strahovu je gotovo

Dosada je bilo u Pragu osam svesokolskih sletova. Prvi su bili održani na manjim prostorima, od trećega dalje, sve javne vežbe priređene su na poznatoj ravnicu iznad Praga i Vltave. Prošli, osmi slet, održan je na Strahovskim Lomima, na mestu između praškoga Petřina i poznate Bele gore. Na Strahovskim Lomima pretvorila je moderna tehnika pustinu u divan stadion, već 1926 godine a za I svesokolski slet taj je stadion potpuno preuređen i proširen te obuhvata, kako je poznato, osim velikoga vežbališta za preko 17.000 vežbača, još i dva manja stadiona za održavanje raznih sletske utakmica i manjih nastupa. Svi dosadašnji sletski stadioni bili su opremljeni samo s drvenim tribinama, dok stadion devetoga sleta ima delove zapadne tribine i njezin srednji deo iz samog armiranog betona. Za svaki svesokolski slet bilo je potrebno da se gradi svaki put skoro dvostruko veće vežbalište. Ovu pojavu vidimo i kod ovog jubilar-nog sleta. Za sedmi i osmi slet bio je prostor za vežbače nešto veći nego za 14 tisuća vežbača, dok za deveti slet treba taj isti prostor uvećati za daljnje tri tisuće. Govorilo se je već dulje vremena, da uopšte neće biti moguće izvesti slet s više od otprilike 15 tisuća vežbača i to zbog prepreka akustičke naravi. Sasvim je naravno, da su ne samo sokolski nego i glazbeni stručnjaci od poslednjega sleta dalje proučavali i ovo veoma važno, pače najaktu-

elnije pitanje sletske prostih vežba i konačno došli do zgodnog rešenja, kojeg možemo da opišemo ukratko ovako: muzika neće, kao dosada, svirati u jednoj školjci otvorenoj naprama vežbalištu, već u zatvorenim prostorijama otkuda će se pružati vidik na čitavo vežbalište. Putem električnoga prenosa zvukova na devet zvučnika, koji će biti namešteni na članskoj tribini, biće vežbačima davan istovremeno prenos muzike iz pomenutih prostorija. Time prvenstveno otpada onaj veliki broj potrebnih muzikanata, kojih je već na osmom sletu bilo preko 150, dok bi ih za IX slet trebalo skoro 200; ovim pak načinom sviraće u muzičkom paviljonu samo oko 75 glazbenika. Isto tako biće omogućeno, da i veliki simfonički orkestar Češke Filharmonije, sa svim svojim velikim sposobnostima, prati sletsku scenu s upravo umetničkom muzikom, koju će ujedno biti moguće prenašati u čitav svet. — Sletski stadion je dakle, u glavnim crtama, završen. Sada, u junu, kada su već započeli pretsletski dani, biće izvršeni još ostali sitni radovi oko dekoracije i potanje opreme sviju prostorija, naročito onih za reprezentaciju. Tada će već zapravo i započeti pravi, veliki slet. Sletski gospodarski otek već je preuzeo sletiste od graditelja, te vrši pomoću streljačkih društava i vatrogasaca nadzor noću i danju nad ogromnom sletskom građevinom.

Omladina otvara slet

Cinjenica, da školska omladina otvara slet, koji se vrši u proslavu 100-godišnjice rođenja dr. Miroslava Tiršea, od velike je važnosti i dobar je znak, da se je učiteljstvo s veseljem prihvatilo ovog vanškolskog rada, a negde čak i sa upravo uzornom marljivošću, samo da bi se školska omladina mogla dostojno pokazati kao aktivan saradnik na proslavama, s kojima Sokolstvo i s njim ceo narod želi da oda poštovanje jednom od svojih najvećih sinova.

Interesantno je kao dokaz pravilnog shvaćanja ovih svečanosti, da su i roditelji daka, koji inače pohađaju vežbe u nesokolskim organizacijama, po većini pristali da im deca nastupe na školskim danima svesokolskog sleta. Besumnje su svesni toga, da je osnova telesnog vaspitanja u svim češkim telovežbačkim organizacijama Tiršev telovežbački sistem.

U nedelju 5 juna pojavili su se na vežbalištu, koje je već skoro potpuno dovršeno, najmlađi predstavnici Velikog Praga. Nastupili su daci osnovnih i građanskih praških škola. Zbog loših iskustava iz prošlih godina, kada su se pojedine škole spremale za nastupe

svaka za sebe, odlučeno je da se ove godine izvede zajednički nastup u masi, jer se i publici ove vrste nastupa najviše sviđaju. Za dečake osnovnih škola sastavio je vežbe učitelj Pankrac, a daci građanskih škola vežbali su Očenaškovu proste vežbe za naraštaj. Prve baziraju na narodnoj pesmi i za decu su veoma dobro pogođene. Vežbe za žensku decu osnovnih škola sastavila je s. Hana Burgerova, a glazbenu pratnju dr. Siksta. Kompozicija ima i uvod. Prvi deo vežbe prikazuje kretanje sejanja žita, pak rast i talasanje žita, a kao svršetak kretanje pri žetvi. Drugi deo prikazuje kretanje igre s loptom, a treći plesne kretanje valcera.

Dakinje građanskih škola vežbale su vežbe koje je sastavila s. Božena Matějovic. Vežbe prikazuju radosti lepeg sunčanog jutra, dalje rad gazdarice preko dana i završavaju opet plesnim motivima. Vežbe su veoma dobro i precizno uvećane, što se postiglo u pretpisanim vežbenim časovima, a što ujedno pokazuje sistematičan i plodan rad samih učitelja telovežbe. Kao završetak nastupa bio je zajednički poklon državnoj zastavi.

Sletske vesli

PRETSEDNIK REPUBLIKE BR. MASARIK POSEĆIĆE SLET

Kancelarija pretседnika republike obavestila je sletski odbor, da će pretседnik republike br. Masarik posetiti sledeće predbe svesokolskog sleta na sletištu: 12 juna dan sokolske dece, a 18 juna pak pred njim će na Hradčanicama defilovati daci srednjih škola. Po drugi put posetiće sletiste pretседnik republike 26 juna, kada nastupa naraštaj, te na glavne sletske dane 3 i 6 jula.

IZLOŽBA UKRAJINSKIH SOKOLA U PRAGU

U desnom krilu industrijske palače biće smeštena izložba ukrajinskih Sokola, koja će u diagramima prikazi-

vati rad ukrajinskog Sokolstva pre i posle rata. Pored diagrama, biće izložene i razne spomen-fotografije, zastave i istorijski dokumenti.

NAJMODERNIJE UREĐENA POŠTA NA SLETU.

Poštanski ured, koji će biti uređen na sletištu, biće snabdevan s najmodernijim aparatima, telegrafskim, telefonskim i drugim, tako da će zbilja predstavljati najmodernije uređenu poštu u CSR.

FRANCUZI NA SLETU

Početak ove godine bio je osnovan u Parizu naročiti sletski propagandni odbor iz redova članstva pariškog Sokola, koji je imao da zainteresuje što veći deo francuske javnosti za svesokolski slet u Pragu. Pretседnik

Prigodna rasprodaja pred slet

uz ponovno sniženu cenu od 10— Din

prof. Fr. Malin: „Udžbenik češkog jezika“ i „Češoslovačka i Češoslovaci“

Knjige neophodno potrebite svakom Sokolu i Sokolici, koji će učestvovati svesokolskom sletu u Pragu

Naručuju se kod: Jugoslovenske Sokolske Mafice, Ljubljana (Narodni dom)

odbora je starešina pariškog Sokola br. Smutni. Sada su već skoro zaključene brojne prijave učesnika sleta. Te prijave stigle su ne samo iz skoro svih većih krajeva Francuske, nego i iz njezinih kolonija: Alžira, Maroka i Tunisa, a posredno i iz susednih zemalja Belgije, Španije i Portugalske.

PRODUZENJE VOŽNJE TRAMVAJA I AUTOBUSA ZA VREME SLETA

Za vreme sleta uveće se produžena noćna vožnja tramvaja i autobusa do tri sata ujutro. Cena ove noćne vožnje biće 3 Kč.

BRIGA ZA STRANCE NA SLETU

Za strane goste brinuće se naročiti odbor, koji broji 20 članova, dok će se za svesokolske goste brinuti svesokolski odbor. Svaki prijavljeni stranac, koji nije Sloven te koji će na sletu zastupati neku korporaciju, prideliće se odnosnoj grupi, germanskoj ili romanskoj, te će se za nj ispuniti poseban arak, u koji će se pored njegovog imena upisati još i njegov stan u Pragu, koga zastupa i t. d. Dalje će se ovaj odbor brinuti da svakom stranom gostu dostavi programe priredaba, da se brine o njegovim željama i t. d.

KAKO ĆE BITI NASTANJENI GOSTI U PRAGU

Za goste, koji će posetiti slet pripremljenih je u praškim hotelima 6000 soba, ali pošto je ovo svakako daleko premalen broj, stanbeni odbor rezervirao je i mnoge privatne sobe, pa i po pojedinim zgradama sobe za manje grupe. Stanovi po privatnim kućama podeljeni su u tri grupe i stajace dnevno po 10, 20 i 30 Kč.

Privlačnost svesokolskog sleta u Pragu

(Prager Presse)

Praška hipotekarna banka počela je 1. juna s preprodajom ulaznica za priredbe svesokolskog sleta. Naša slika prikazuje nam pravu navalu sveta pred bančinim blagajnama gde se prodaju sletske ulaznice. Mnogi i mnogi strpljivo čekaju i po cele sate dok dođu na red. To je prizor, koji nam budi uspomene iz vremena svetskog rata, kada se je tako čekalo u zbijenim redovima na aprovizacijske karte.

Upute za učesnike IX svesokolskog sleta u Pragu

Obavezno nošenje sokolskog znaka na građanskom odelu.

Poslednja sednica izvršnog odbora Saveza SKJ donela je zaključak, da svi učesnici sleta u Pragu, članstvo i nastajanje obojega spola, moraju na svojoj građanskoj odelu bezuvetno da nose propisani članski, odnosno nastajski znak. Nadalje svaki od pomenutih učesnika sleta treba sa sobom da ima i propisanu sokolsku društvenu legitimaciju.

Naglašujemo, da će se o tome voditi stroga kontrola i da će vodnici posebnih vozova zabeležiti svako ono lice, koje se ne bi držalo ove odredbe.

Objašnjenje glede nošenja novca.

U vezi sa svesokolskim sletom u Pragu stižu na upravu Saveza SKJ razni upiti, kojima se traže objašnjenja u pogledu nošenja novca obzirom na va-

lutarne propise. Da se izbegne svaki nesporazum, uprava Saveza SKJ daje sledeće objašnjenje:

Pozivlje se članstvo i nastajanje da sav novac, koji misli imati u Pragu za lične potrebe, položi kod uprave Saveza SKJ, jer je gledom na postojeće prilike koje vladaju u celom svetu, po valutarnim propisima zabranjen svaki izvoz novca iz naše države.

Svako ono lice, koje putuje na slet u Prag s kolektivnim pasošem, dakle koje će biti uneto u kolektivni pasoš, može sa sobom poneti samo 200 Din u našem novcu.

Onaj koji ima svoj sopstveni pasoš može sa sobom poneti iznos od najviše 5.000 Din, ali nipošto u našoj, već u stranoj valuti.

Uprava Saveza SKJ uredila je s Narodnom bankom i Ministarstvom finansija, da će se Savezu dozvoliti izmena naših dinara u čehoslovačke

krune na način, koji je naročito propisan. Zato svaki onaj koji putuje u Prag neka svoj novac bezuvetno položi kod uprave Saveza, koji će mu neposredno kod dolaska u Prag isplatiti odgovarajuću sumu u čehoslovačkim krunama.

Naročito upozoravamo na činjenicu, da je već danas vrlo teško, i uz

visoki kurs, nabaviti čehoslovačke krune, a u Pragu biće to upravo nemoguće. U interesu je dakle svakog pojedinca da postupi u smislu ove upute.

Pri polaganju novca treba se strogo pridržavati propisa, koji su navedeni na uplatnim tabacima, a koji su razaslati direktno svim društvima.

Jugoslovenski pučki plesovi

Dr. Stanislav Bukovski, starešina Čehoslovačke obce sokolske nekoliko dana iza svoga izbora kazao je ovo:

»Želim narodu i svetu pokazati, da sokolske redove uzgajamo u duhu Tirša i da smo kao celina vredni i druga za uzor organizacije, koja je zadojena jednom misli: koristiti otadžbini. Marljivo jačamo svoje telesne snage i duševne sposobnosti, jer želimo da budemo zdrava jezgra čitavog naroda.«

To je zastalno najsnažnija želja i našega Sokolstva. Baš u ovo kritično doba, kad i najbogatije i stare države ne vide izlaza iz situacije u koju ulaze, treba naše Sokolstvo u našoj mladosti državi da svesno izrabi svaku danu zgodu, kako bi donosilo koristi svojoj otadžbini. Naše Sokolstvo treba da među svojim članstvom i među svojom okolinom nastoji da i neprimetnim načinom poradi na buđenju i jačanju nacionalne svesti, te dizanju ljubavi prema svojoj otadžbini, koja ipak i u ovo najteže vreme, iako mlada država, odoleva svima nasrtajima svetske krize.

Da ojačamo ljubav prema otadžbini i da podignemo nacionalnu svest, moramo da usmerimo naš posao najpre na upoznavanje naših najlepših narodnih osebjina. Ta spoznaja dovede nas i na ljubav svega, što je naše. Jer, samo se ono može zavoleti, što se poznaje, a samo za ono može da se radi, što se vole.

U ovom momentu mislim na jedan

naš narodni specijalitet, koji ne izrabljujemo u dovoljnoj meri i koji ne cenimo, koliko bi to trebalo. To su naši pučki plesovi, naša narodna kola.

Većina naših sokolskih priredaba svršava vrlo često zabavama, kod kojih se marljivo pleše. Plešu se razni blusi, fokstrovi, rumbes, tango i sam ne znam, kako li se sve ne zove ti crnački plesovi. Zar ne bi bilo umesno i potrebno da plešemo više naše jugoslovenske pučke plesove, koji svojom lepotom i ritmom nadmašuju sve one druge. Svakako su nama naši jugoslovenski pučki plesovi bliži, jer nam nisu tuđi, a i prirodniji su za nas, jer su proistekli iz nas, iz našega naroda. Da ti naši plesovi imaju i svoju vrednost, dokazom je, što su izasli obrađeni po našem poznatom i uvaženom kompozitoru, profesoru Anti Dobroniću, u nakladi znamenite pariške kuće Morisa Senarta, pod naslovom »Jugoslovenski pučki plesovi«. Prednost toga izdanja je u tom, što su ti plesovi opisani. Iz opisa plesova razabiremo, kako se plešu. Prema tome mogla bi pojedina sokolska društva da uvedu u svoje plesne redove i te naše plesove, koji se mogu iz knjige uveštati. Osim toga pojedini naši tehničari moći će se vrlo dobro poslužiti tom knjigom, da na naš muzički folklor udešavaju skupne proste vežbe. Plesovi su pisani za klavir i harmonizirani na moderan način. Knjiga se može nabaviti kod knjižare Kugli ili Rosskamp u Zagrebu.

Pokušajmo, da i na taj način pridonese našoj najsnažnijoj želji da koristimo otadžbini. — A. Š.

Didovdanski svečani broj Sokol. glasnika

Izći će dne 24 juna — Rukopise za ovaj broj prima uredništvo, oglaš i narudžbe uprava lista najdalje do 20 juna 1932

Iz načelnništva i tešničkog odbora Saveza SKJ

Iz sednice saveznog TO

od 7 juna 1932 god.

Savezni načelnik saopštava, da je primio, po bratu Macanoviću, poziv Jugoslovenskog olimpijskog odbora za učešće na olimpijadi u Los Angelesu. O tome se je razvila opširna debata u kojoj je savezni načelnik tačno ocrtao svoje stanovište i mišljenje veći većine članova T. O., našto se je odlučilo, da odluka načelnika i T. O. ostaje nepromenjena i da na takmičenjima olimpijade ne učestvujemo. Nadalje izveštava, da su preuzela braća Ban i Poljšak uveštavanje takmičara i takmičarki za takmičenja u Pragu. Za prehranu u Pragu brinuće se sami

takmičari i takmičarke. — Konačna izbirna takmičenja takmičara za vrstu SSS, koji su bili određeni za skupnu vežbu, vršiće se dne 22 i 23 t. m. — Poželjno bi bilo, da bi društva sa sobom u Pragu uzele i svoje zastave. — Za jugoslovensku akademiju, koja će se prirediti u Pragu dne 6 jula, na dan pred povratkom u domovinu, odredilo se je nekoliko dobrih tačaka, a nekoje će se odrediti po pregledu, tako da će program te akademije obuhvatati 10 tačaka. Nastup će pripremiti braća Keber i Macanović. — Za pokuse za proste vežbe u Pragu biće zbor po garderobama i to 3 jula u 8 časova za članove, a u 10 za članice, te 4 jula u 5 i 1/2 za čete. Za vodnike na zborištu određuje se: za članove br. Vojinović, za čete br. Trček, a za članice s. Trdinova. Za nastajanje biće pregled vežaba dne 25 juna, a pokusi za nastup dne 26 juna u 6 i 1/2 izjutra. Za sastav nastajstkih

kolona određuje se br. Prosenec, a za ženski nastajst s. Tratarjeva. Za vodnika takmičarskih vrsta određuje se br. Todorović. Za postavljanje zastavica, koje su potrebne kod nastupa članova, članica i četa umoljava se br. Ahčina da on preuzme tu zadaću. Za vodstvo izbirnih takmičenja za stafe članova (ica) određuje se br. Macanović i s. Brozović. Za vodnika takmičara (ki) određuje se br. Rudolf. Da bude oprema svečanih odora i vežbačkih odela po propisima upozoriće se župe posebnom okružnicom. Bilo kakvi nakiti na rukama i t. d. zabranjeni su. Prednjačke znakove mogu da nose samo prednjaci s propisanim ispitima. — Olimpijski odbor potvrđuje primitak obaveštenja o prijavi br. Macanovića kao delegata SKJ u olimpijskom odboru, te molbi za popis i povraćaj izmena pravila olimpijskog odbora. Istovremeno šalje olimpijski odbor po br. Macanoviću 12 medalja za naše takmičare na međunarodnom takmičenju u Amsterdamu u god. 1928, t. j. za vođu vrste br. dra Murnika, takmičare braću: Antosievica, Čiotija, Derganca, Gregorku, Maleja, Primožića, Štukelja, Porentu, te suce: Vidmara, Smertnika i Šumija. — Brat Bajželj izveštava o župskom sletu u Varaždinu, kojemu je učestvovalo dne 4 i 5 t. m. Iz tog izveštaja donosimo sledeće: Akademija dne 4 t. m. uspeja je dobro. Javni nastup drugog dana delomično je dobar. Proste vežbe članova i članica su bile prilično dobre. Nastup nastajstaka također nije bio slab. Manje dobar je bio nastup četa. — Brat Rudolf je izvestio o sletu župe Ljubljana, koji se je vršio dne 4 i 5 t. m. u Ljubljani, u proslavu stogodišnjice Tirševa rodenja. Prilikom tog sleta vršile su se također i utakmice članova, članica i nastajstaka, te akademija, dok je drugog dana bila povorka i javna vežba. Na takmičenjima je učestvovalo 228 takmičara i to 84 člana, 54 članice, 54 muškog nastajstaka i 56 ženskog nastajstaka. Uspeh takmičenja bio je bolji kod nastajstaka nego kod članstva. Svečana akademija 4 t. m. navečer, na Taboru, uspeja je najbolje. Sledećeg dana bila je povorka u kojoj je učestvovalo na čelu 56 konjanika, 424 člana u kroju, 220 članica u vežbačkom odelu, 70 nastajstaka i 200 nastajstki i nekoliko u narodnim nošnjama. U javnoj vežbi nastupilo je 1801 pripadnik, što iznosi 10 % celokupnog članstva župe. Disciplinacija bila je vrlo dobra i tačnost na visini. Čitavi opširni program javnog nastupa trajao je samo jedan sat i po. Redala se je jedna tačka za drugom bez ikakvih pauza. — Savezna uprava šalje na ocenu predlog o uvedbi gimnastike kao obaveznog predmeta na trgovačkim školama. S predlogom se je saglasilo. — Osječka župa umoljava da se izrade smernice za minimalni rad društava, te za minimalni broj kategorija i minimalni broj vežbača, koji bi bio dostatan da se u društvu u opšte vežba. Pita ujedno, da li može postojati društvo, a da ne gaji telovežbu. Župi se ina javiti, da se mora u svakom društvu vežbati, ako ne kroz čitavu godinu, a ono barem u letnje vreme. Najmanji broj vežbača za gajenje te lovežbe ne može se odrediti niti propisati. Društva pak treba da ustraju i da nastoje da pridobiju čim više vežbača. — Prema izraženoj želji, da bi naš nastajst u Pragu nastupio pre češkog nastajstaka, nastojace se da se tome udovolji, ako samo bude ČOS na to pristala, te izmenila program. Ta izmena bila bi od velikog uzgojnog

PROF. BOGOLJUB KREJČIK (Beograd):

Radio-tečaj češkog jezika

(Nastavak.)

47 ČAS.

(Na Beogradskom radiu u utorak 14 juna 1932 u 19 časova).

PRILOZI.

Građenje priloga od prideva.

Kao i u našem jeziku tako i u češkom mnogi prilozi su napravljeni od prideva. Ovo građenje priloga od prideva vrši se dodavanjem raznih nastavaka.

1) Kada se pridev završava na tvrdi suglasnik onda može da se od njega napravi prilog nastavkom -ě (e); slab - slabě = slabo; rychle = brzo; Ovako su postali i prilozi: špatně = zlo; úplně = potpuno; divoce = divljački; správně = tačno, dobro; schválně = hotimice; stejně = jednako; stále = neprestano i t. d.

2) Rede se prilog gradi s nastavkom -o: skoro, často = često; dávno, ráno = ujutru; lacinó = jeftino; mnoho = mnogo; málo = malo i t. d.

3) Od prideva na -ský, -zký, -čský, dobijaju se prilozi na -sky, -zky, -čsky: lidský = ljudski; hezký = lepo; anglický = engleski i t. d.

4) Od prideva koji se svršavaju na dugo meko -i (i) postaju prilozi kada na njegovo mesto dođe -ě: přední, předně = najpre; denní, denně = svaki dan, svakodnevno; vlastní, vlastně = upravo; každoroční, každoročně = svake godine; příští, přístě = ubuduće i t. d.

Najobičniji prilozi za način su: asi = otprilike; aspoň ali alespoň = barem; bezmála = skoro gotovo; bezpochyby = nesumnjivo; beztoho = ionako; celkem = svega; darmo = uzalud, badava; dílem = delom; docela = sasvim; dohromady = ukupno; dokonce = štaviše; dost = dosta; jak = kao; jak, tak = kako, tako; jen ili jenom = samo; ještě = još; jinak = drukčije; kolmo = vertikalno; konečně = konačno; leda = osim ako, osim da; letmo = letimice; mermomoci = svakako; mlčky = čuteći; možná = možda; nadarmo = uzalud; nahlas = glasno; naopak = naprotiv; nashvál = hotimice; nijak = nikako; opravdu = zaista; ovšem = dakako i t. d.

Divlja zver »sl.«

Učitelj govori deci o životinjama, pita koje zveri žive u džunglama i prashumama, a deca odgovaraju:

Lav, tigar, šakal — znadu ih bezbroj.

»Zar ni jednu drugu zver niko više ne zna?«

Prijavljuje se Franja i veli: »Sl.«

»Šta?« upita učitelj iznenađen.

»Molim: Sl.« — odgovori ubedljivo Franja.

Veliko iznenađenje nastade i kod učitelja i kod učenika.

Franja međutim izvuče iz klupe knjigu i pobeđonosno pokazuje rečenicu, koja mu daje pravo. Tamo je stajalo naime crno na belom: tigar, jaguar i sl. (slično).

Neznámá slovíčka.

Dravec = divlja zver, grabljivac; zvíře = životinja; vyptávat se = pitati; prales = prashuma; spousta = gomila, hrpa; bezbroj; přihlásiti se = prijaviti se; cože? = šta?; údiv = čuđenje; vytáhnouti = izvući; lavice = klupa; knížka = knjižica; vítězoslavně = pobeđonosno; věta = rečenica; totiž = naime; přesvědčené = ubedljivo; podobné -- slično.

Dravec »pod«

Učitel mluví s dětmi o zvířatech, vyptává se kteří dravci žijí v džunglích a pralesích, a děti odpovídají:

Lev, tygr, šakal — spoustu toho vědí.

»Tak už žádného dravce nikdo nezná?«

Ještě se přihlásil František a povídal: »Pod.«

»Cože?« táže se učitel překvapěně.

»Prosím pod« odpovídá přesvědčeně František.

Velký údiv nastal u učitele i spolužáků.

František však vytáhl z pod lavice knížku a vítězoslavně ukazuje která mu dává za pravdu. Stálo tam totiž černé na bílém: tygr, jaguar a pod.

48 ČAS.

Na Beogradskom radiu u petak 17 juna 1932 u 19 časova).

POREĐENJE PRILOGA.

Prvi stupanj nastaje:

Kao i u našem jeziku tako i u češkom svi prilozi koji su postali od prideva mogu da se porede i to dodavanjem nastavaka -ěji (-ejl) i -ě (-e): bohatěji = bogatije; moudřejši = mudrije; lehčěji = lakše; snadněji = lakše; pevněji = čvršće; tvrději = tvrđe; oškvlivěji = ružnije; raději = radije i t. d.

ili dále (daleko) = daleko; blíže (blizko) = blizu; teže (těžko) = teže (úško) = uzano i t. d.

Drugi stupanj poređenja gradi se kada se na prvi stupanj doda prefiks nej-; nejmoudřejši = najmudrije; nejslaběji = najslabije; nejčestěji = najčešće i t. d.

Najobičniji prilozi za mesto su: dole = dole; doma = kod kuće; jilnam = drugde; kam = kamo; kde = gde; kdekoliv = magde; nahoře = gore; někde = negde; sem = ovamo; tady = ovde; vedle = pored; venku = napolju; vsady = svuda i t. d.

Najobičniji prilozi za vreme su: časem = katkad; dnes = danas; druhdy = nekad; jednou = jednom; již ili už = već; kdy = kad; kdysi = nekad; konečně = najzad; nyní = sada; pak = zatim; pořád = neprestano; pozdě = kasno; prozatím = međutim; za sada; ted' = sada; včas = na vreme; zároveň = ujedno, u isti mah i t. d.

Najobičniji prilozi za način su: pomalu = polako; potichu = tiho,

mimo; pouze = samo; pravda = dakako; přece = ipak; předně = ponajpre; příliš = previše; rázem = najednput; rovněž = istotako; snad = možda; sice = doduše; sotva = jedva; spolu = zajedno; teprve = tek; třeba = makar; úhrnem = ukupno; velice ili velmi = veoma; všelijak = svakojako; vůbec = uopšte; zadarmo = zabadava; zas ili zase = opet; z paměti = napamet; zvláště = naročito i t. d.

Stáří. — Starost.

Kolik vám je let?

Koliko vam je godina?

Je mně dvaacet pět a půl.

Imam dvadeset i pet i po godina.

Vy jste zrajejší starší než já.

Vi ste sigurno stariji nego ja.

Ano, příští vánoce bude mi třicet roků.

Da, idućeg Božića biće mi trideset godina.

Pokládám jsem vás za staršího.

Držao sam da ste stariji.

Vy zase vypadáte mladší než jste.

Vi opet izgledate mlađi nego što ste.

Kolik je asi vašem panu otci?

Koliko je otprilike vašem gospodinu otcu?

O, on je už dávno přes padesát.

O, njemu već odavno preko padeset.

V knihupectví. — U knjižari.

Prodáváte také dopisní papír?

Da li prodajete također hartiju za pisma?

Ano prosím, je libo lepší kvalita?

Da, molim, želite li bolji kvalitet?

značenja za naš naraštaj, jer bi tako mogao da vidi nastup celokupnog češkog naraštaja. — Predlozi br. Macanovića za župske i savezne utakmice primaju se u celosti. Savezna takmičenja vršiću se u Karlovcu dne 13 i 14 avgusta t. g. Onima, koji postignu propisane mere, izdaće se uverenja. — Izvestitelje na praskom sletu za razne grane određuje se na idućoj sednici. — Umnožiću se raspis nacrta predloga za međusletska takmičenja SKJ u Ljubljani 1933, te će ga se razaslati na proučavanje svim članovima saveznog T. O. Nacrt su sastavili br. Macanović i br. Trček. — Kao nadopuna zadnjem izveštaju sednice od 31 maja t. g. treba dodati, da je za skupno vežbanje za takmičenja u Pragu bila određena također i s. Milena Sketova iz St. Lenarta, što je u zadnjem izveštaju pomnutom izostalo.

Sednica je zaključena 23 i ¾.

Sokolske priredbe koje su oslobođene plaćanja taksa

Temeljem zaključka glavne godišnje skupštine Saveza uprava Saveza obratila se na Ministarstvo finansija radi oprosta od taksa na sokolske priredbe, pa je preko Ministarstva primila akt br. 922, da se prema tarifnom broju 99-a taksene tarife oslobađaju od plaćanja takse samo akademije, javne vežbe i sletovi, koje priređuju sokolska društva. Za ostale priredbe, kao što su posela, zabave i kinematografske predstave, nema zakonske mogućnosti da se oslobode od plaćanja takse.

Kupujte zastave kod I. Neškudla, Ljubljana

danah vidno nose i ponose se crvenom košuljom, dotle je današnja Italija, službeno, zamenila ovaj simbol slobodarsva crnim košuljama, u znaku fašističkog duha zatiranja svake slobode.

103 bioskopa u Pragu. Statistički ured grada Praga objavio je statistiku prema kojoj Prag ima 103 stalna bioskopa sa 57.066 sedišta.

Dar Beograda Brnu. Beogradska opština ovih je dana darovala opštini grada Brna veliku sliku, koja predstavlja panoramu Beograda. Ovo je učinjeno kao uzdarje za skupceen kip, koji predstavlja češkog legionara, rad kipa Maha, a koji je Brno poklonilo Beogradu 1928 godine.

KNJIGE I LISTOVI

»ČESKA POČETNICA«

Izašla je iz štampe »Česka početnica«, koja može vrlo korisno da posluži svakome bratu ili sestri koji se interesuje za češki jezik. Knjiga je izrađena sistematski, jasno i pregledno. Gradivo i metoda je uglavnom ona kojom se radilo prilikom radio-časova. Predgovor knjizi napisao je predsednik prosvetnog odbora Saveza SKJ brat Vladimir Belajčić. Najtoplije preporučujemo ovu knjigu. Knjiga iznosi 7 i ½ štampanih tabaka, t. j. 120 str.

Poručuje se kod pisca: Bogoljub Krejčik, Katičeva 14, Beograd. Cena 15 dinara

»Biblioteka jugoslovenske škole«, za mesec maj izašla je sa sledećim sadržajem: Kosovo. — Problem narodnog prosvetavanja. — Jugovići. — Vidov-dan. — Zašto stvorimo našu veliku Jugoslaviju? — Boj na Kosovu. — Gradivo i metod školskih javnih vežbi. — Skupne vežbe. — Oj letni sivi Sokole. — Sokolova mi smo rođa. — Note za pratnju sokolskih vežbi.

Jesam li poslao pretplatu za sokolske listove?

Potrebuj je običajni papir a dejte mi také péra, inkoust a pečetni vosk. Treba mi samo obična hartija i dajte mi takode pera, mastila i crvenog voska.

Zač jsou (kolik stojí) tyto tužky? Pošto (koliko staju) ove pisaljke? Potrebuj je několik obálek a plnicí péro.

Treba mi nekoliko koverata i naliv pero.

Chťel bych si koupit několik knih. Kde jest oddělení slovníků? Hteo bih da kupim neke knjige. Kde je odeljenje s rečnicima?

Jaký si slovník přejete? Kakav želite rečnik?

Máte česko-jihoslovanský slovník a nějaké dílo které obsahuje popis všech památností Prahy a okolí?

Imate li česko-jugoslovenski rečnik i nekakvo delo koje sadrži opis svih znamenitosti Praga i okoline?

Máte nějaký plán Prahy, ale nejnovější vydání i ne moc drahé?

Imate li plan Praga najnovije izdanje i ne mnogo skup?

To je moc drahé, nemáte něco lacinějšího?

To je mnogo skupo, nemate li nešto jeftinije?

49 ČAS.

(Na Beogradskom radiu u utorak 21 juna 1932 u 19 časova).

PREDLOZI.

Kao i u našem jeziku tako i u češkom jeziku predlozi mogu da idu s jednim, dva, ili tri padeža.

a) S jednim padežem: s drugim padežem: beze = bez; blízko = blizu; dle = prema, po; do = u, do; kol (em) = okolo; kromě = osim; místo = mesto; stran = s obzrom na; u = kod, kraj; z (e) = iz, od. S trećim padežem: k (e), ku = k, ka, prema; proti = protiv, prema; vstříc = nasuprot, protiv.

S četvrtim padežem: mimo = mimo, izvan; přes = preko; pro = za; zbog; skrz (e) = kroz.

Sa šestim padežem (lokativom): při = pri.

b) Sa dva padeža: S četvrtim i šestim (lokativom): na = na.

S četvrtim i sedmim (instrumentalnom): mezi = među; nad (e) = nad, iznad; pod (e) = ispod; před (e) = pred i pre; o = o, za, na; v (e) = u.

c) S tri padeža: S drugim, četvrtim i sedmim (instrumentalnom): s(e) = s, sa; za = za.

Reporter klasičar.

»Dakle kratko, u koliko je moguće, završio je direktor instrukcije za novog reportera, »nikakva dugačka pričanja, samo tako nekakav lepi reljef...«

Dругог дана саопштио је нови репортер ову вест:

»Веће код директора банке које се одржало синоћ, завршило се на неоčekивани начин. Душевна болест једнога од присутних, трговца Хрушка, нагло је избила. Господин Хрушка је узео штап, револвер домаћину и себи живот, нашта је господара Рајхова узела у руке телефон а полиција целу ствар. CEO овај заосни догађај није трајао дуго од десет минута.

Iz telovežbačkog sveta

TELESNO VASPITANJE NEMAČKIH VOJNIKA

Princip telesnog vaspitanja nemačkog vojnika danas je sasvim modern. Na mesto starog »drilovanja«, u Nemačkoj veoma poznatog iz preratnih vremena, u a naročito u Pruskoj, stupio je posle rata princip vaspitati sve vojnike u tom pravcu podjednako, kako bi se podigao vaspitni nivo celine, a ne samo nekih spremnijih pojedinaca. Zato u nemačkoj vojsci danas vojnici vežbaju svi zajedno bilo vežbe na spravama, bilo laku atletiku, pa i međusobne utakmice održavaju se interno u istom pravcu. Tu se ne ide za rekordima sa nekolicinom lica, nego za tim, da se tako podigne zdravlje, otpornost i snaga svih pojedinaca, koji mogu samo na taj način da predstavljaju onda i jaku, vaspitanu vojničku jedinicu u telesnom uzgojnom pogledu. Dapače, pri provadanju telovežbe otstranjen je i tesna vojnička odora i svi vojnici imaju na sebi samo lake lakotletske dresove. Razume se, da vojnici vežbaju prvenstveno one vežbe, koje im mogu da korisno posluže za izvršavanje njihovog zvanja, a pored ovih gaje se i mnoge grane lake atletike, plivanje i t. d.

SVEČANOSTI ČEŠKOSLOVAČKIH ORLOVA NA SVETOJ GORI

Na Svetoj Gori kod Pržibrana, poznatom kraju hodočasnika, održali su češkoslovački Orlovi od 14 do 16 maja svoj pokrajinski slet sa telovežbenom akademijom, javnim vežbanjem i raznim propagandnim sastancima i sednicama njihovog vodstva. Istovremeno vršile su se i međuzupske utakmice.

SVEČANOSTI ORLOVA U BEČU

Češkoslovački Orlovi priredili su u Beču na Duhove svoje svečanosti prilikom jubileja bečkih orlovskih društava. Preko 3700 gostiju stiglo je tom prilikom iz Češkoslovačke iz raznih orlovskih jedinica. Svečanosti započele su s akademijom, a narednog dana održana je po X kotaru Beča povorka bečkih Orlova u odorama, dok su češkoslovački gosti bili u civilnom odelu pošto im austrijske vlasti nisu dozvolile nastupiti u odorama. Na javnoj vežbi, koja je veoma dobro izvedena, nastupilo je u prostim vežbama 130 ženske i 118 muške dece, 33 naraštajca, 72 naraštajke, 228 članica i 148 članova. Osim češkoslovačkih Orlova, na svečanost došlo je i 15 Poljaka u narodnim odelima. Češkoslovački stanovnici austrijske prestonice, kojih je preko četvrt milijuna, primili su bez razlike političkog naziranja češkoslovačke i poljske goste veoma gostoljubivo, uvažujući prilikom ove priredbe i njen zamašan značaj iz nacionalnih obzira u nemačkom Beču.

STOGODIŠNJICA SVAJCARSKIH GIMNASTA

Organizacija švajcarskih gimnasta jedna je od najstarijih u Evropi. Već 1832 godine osnovan je u slobodnoj Švajcarskoj savez švajcarskih gimnastičkih društava, koji dakle ove godine slavi svoju 100godišnjicu rada. U tu svrhu održaće se u Aarau, sedištu saveza, savezni jubilarni slet svih gim-

nastičkih društava, kojih danas ima u Švicari 1725 sa 152.917 članova, od ovih pak 54.581 vežbača. Pored ovog muškog saveza postoji u Švicari još i samostalni ženski gimnastički savez sa 502 društva i 25.501 članicom. Oba saveza rade uzajamno i postizavaju svojim istrajnim i sistematskim radom veoma lepe uspehe. Poznato je, da su Švicari ne samo veoma dobri vežbači te da znaju s punim uspehom prirediti njihove savezne i župske sletove, nego da su i opasni protivnici na međunarodnim takmičenjima, bilo to na olimpijadama ili na takmičenjima Međunarodne gimnastičke federacije. Slet u proslavu ove stogodišnjice švajcarskog gimnastičkog saveza određen je za juli ove god., a pozvati su i inostrani gimnastički savezi, među kojima: Belgija, bugarski Junaci, češkoslovački i jugoslovenski Sokoli, Francuzi, Holanđani, Italijani, Mađžari i Nemci. Naročito Nemci spremaju se već sada sa šesnaestoricom svojih izabranih vežbača za javni nastup na ovom sletu.

INTERESOVANJE U ŠPANJI ZA SOKOLSKU UČITELJE TELOVEŽBE

Španjolski grad Vigo, koji ima oko 65 tisuća stanovnika, a leži u blizini portugalske granice, ima što se tiče telesnog uzgoja veoma naprednoga referenta, koji poznaje i Sokolstvo. Spomenuto mesto, naime obratilo se je na češkoslovačko poslanstvo u Madridu s molbom, da mu ono priskrbi za škole u Vigo jednog učitelja gimnastike iz Češkoslovačke, koji bi morao da vežba po 5 časova dnevno sa svim pitomcima osnovnih i gradanskih škola u Vigo. Osim stalnih prinadležnosti u iznosu od 4000 peseta, t. j. oko 20.000 dinara godišnje plate, smeo bi održavati i privatne časove u samom gradu, gde je sportski život dobro razvijen iako tamo nema nijednoga tehnički sasvim spremnoga lica, nego same amatere.

RADNIČKE TELOVEŽBAČKE JEDINICE U CSR

Ovo udruženje češkoslovaških socijalističkih gimnastičkih društava, koje vežba po Tirševom sustavu te predstavlja drugu najjaču organizaciju u Češkoslovačkoj, održaće u danima 28, 29 i 30 juna o. g. u Pragu X veliku glavnu skupštinu, na kojoj će se raspravljati pored izveštaja pojedinih funkcionera DTJ i pitanje priredivanja III čl. radničke olimpijade. Debata će se voditi također i o pitanju: telesnog uzgoja, države i samouprave, dalje o ženskom pitanju u DTJ, o štampi i vaspitanju omladine. Konačno određuje se radni program udruženja za iduću godinu i sprovedu izbore vodstva DTJ. Zajedno s velikom glaynom skupštinom održaće se i zbor svih društvenih načelnika i načelnica, prosvetara društava, okružja i pokrajina te samaritana svijui jedinica.

40 GODIŠNJICA RADNIČKOG SOKOLA U AMERICI

Radnički Soko u Americi osnovan je 1892 godine posle razlaza socijalističkih članova američkih sokolskih društava sa nacionalistima. Nova organizacija promenila je najpre ime Radnički telovežbački zbor, a docnije pro-

menila je taj naziv u sadašnji. Prvom sastanku za osnivanje Radničkog Sokola u Americi predsedavao je poznati socijalistički propagator i vođa Gustav Habrman, a među drugima slagao se je s programom organizacije i poznati profesor antropološkog zavoda u Vasingtonu dr. Aleš Hrdlička. Organizacija američkih radničkih Sokola radi zajednički s američkim Radničkim telovežbačkim jedinicama te podržava i žive veze sa češkoslovačkim DTJ u Pragu, koja je na poslednjoj II radničkoj olimpijadi DTJ bila veoma brojno te je i javno nastupila sa svojim vežbačima.

NESTO O ŽENSKOJ GIMNASTICI

Dok u Sokolstvu ženska odeljenja vežbaju u većini društava pod vodstvom ženskih načelnica i prednjačica, u Švajcarskoj i Francuskoj postoje samostalne telovežbačke organizacije žena, a po zapadnim evropskim državama pak ženska gimnastička društva gde celokupno vodstvo vežbanja imaju u rukama muški. Zbog ovoga još uvek vode se žestoke diskusije u pogledu pitanja: da li vodstvo za ženska odeljenja pripada ženama ili muškarcima. Konačno u svim zapadno evropskim udruženjima ženskih gimnastičkih društava do danas nije rešeno ni pitanje najbolje vaspitne metode, dok međutim u Sokolstvu žene vode svoja odeljenja potpuno samostalno, po jednom određenom sistemu i metodi, obazirujući se i na fiziološke i moralne potrebe žena, sprovodajući pored vežaba na spravama i ovima i ritmičke, sportske i druge vežbe.

U Francuskoj i Švajcarskoj postoje pored ženskih gimnastičkih društava i privatne gimnastičke škole za ženske pod vodstvom poznatih učitelja gimnastike i ritmike. Sve ove škole priređuju na kraju svake godine svoje javne vežbe i to obično s punim uspehom.

Međunarodni ženski savez predstavlja također udruženje, osnovano posle radničke olimpijade u Beču 1931. u kojem su organizirani svi ženski socijalistički telovežbački savezi iz Amerike, Nemačke, Estonije, Finske, Poljske, Švajcarske, Austrije i Čehoslovačke (DTJ). Sistem i metoda spomenutog saveza baziraju na iskustvima, stečenim naročito u nemačkim i austrijskim ženskim gimnastičkim udruženjima.

POKRAJINSKI SLET JUNAKA U SOFIJI

Kako smo već izvestili, bugarski Junaci priređuju 18 i 19 juna svoj pokrajinski slet u Sofiji. Kako naknadno doznajemo, na taj slet pozvali su Junaci pored Švicara, Italijana i Židova, sada još i Češkoslovačku obec sokolsku. Sasvim pak zaboravili su pozvati i Savez slovenskoga Sokolstva, u koji bi oni na svaki način želeli da pristupe kao punopravni članovi — Slovenci. Nećemo ni da kritikujemo sam način postupka oko pozivanja češkoslovačkih Sokola na taj slet, jer svaki Soko može sam da o tome učini svoj komentar.

O TEZINI NAŠEGA TELA

Dosada prevladavalo je nekako naziranje, da ima onaj čovek normalnu težinu, ako ona iznosi onoliko kilograma, koliko je dotični imao preko jednog metra visine u centimetrima. Po najnovijim naučnim proučavanjima pak to je pravilo ponešto preterano. Sa-

Neznámá slovíčka.

Tedy = dakle; stručně = ukratko; pokud = ukoliko; možno = moguće; ukončiti = završiti; žádný = nikakav; povídání = govor; nějaký = nikakav; povídání = govor; nějaký = nekakav; pěkný = lep; dodatí = javiti; zpráva = vest; večírek = večerinka; bankovní ředitel = direktor banke; konati se = održati se; všera = juče; skončiti = završiti; způsob = način; duševní choroba = duševna bolest; účastník = sudelovač; obchodník = trgovac; vyvrholiti = izbiti; vzíti = uzeti; hůl = štáp; klobouk = šešir; hostitel = domaćin; věc = stvar; smutný = tužan; příhoda = slučaj; događaj; trvati = trajati; déle = duže; než = nego.

Reportér klasik.

»Tedy stručně, pokud možno, ukončil redaktor instrukci pro nového reportéra, »žádné dlouhé povídání, jen takový nějaký pěkný relíefek...«

Druhého dne dodal nový reportér tuto zprávu:

»Večírek u bankovního ředitele Reicha, jenž se konal včera večer, skončil neočekávaným způsobem. Propokávající duševní choroba jednoho z účastníků, obchodníka Hrušky, náhle vyvrholila. Pan Hruška vzal hůl, klobouk, revolver hostiteli i sobě život, načež vzala paní Reichová do ruky telefon a policie celou věc. Celá smutná příhoda netrvala déle než deset minut.

Otázky.

Jak ukončil redaktor instrukci pro nového reportéra? Jakou zprávu dodal nový reportér druhého dne?

50 ČAS.

(Na Beogradskom radiu u petak 24 juna 1932 u 19 časova).

SVEZE.

Kao i u našem jeziku sveze se dele na:

spojne: a = i; i = i; také ili též = takode; ani = niti;

razdvojne: či, čili, nebo a nebo = ili; neb = neb; bud'bud', bu' a nebo = ili ili;

suprotne: ale = ali; však ili avšak = ali, pak; nýbrž ili leč = nego;

poredne: jak ili jako = kao; jak-tak = kako-tako; kterakoli = kakogod; než = nego; pokud = koliko;

pogodbene: jestli-že, jestli, když = ako; kdyby = kad; pakli = a ako; dopusne: ač, ačkoliv = jako! treba

(s) = premda; přece = ipak; třebaže = premda;

zaključne: tedy, tudy, tudíž = dakle; a proto = i zato;

uzročné: neboť = jer; protože = zato, što; poněvadž = budući da; jelikož, ješto = jer, što; totiž = na ime; vždyt' = ta;

namerne: aby (abych, abys, aby, abychom, obyste, aby = da; at' = da (iza zap. načina);

vremene: když = kad; kdykoli = kadgod; jakmile ili jak = čim; sotva = jedva; již = tek, tek što; než = dok; co = do; až = dok; jen co = samo što;

izričné: že = da; aby = da; jak = kako; jako by = kao da;

posledične: tak, že = tako, da; tak- až = tako, da; tak, abí = tako, da bi;

upitne: zda li = da li; což = zar; či ili čili = ili.

Jedna finansijska.

Sedeli su jednom slavni finansiieri Bosel i Kastiljoni u kafani i pričali su o svome životnom iskustvu. Najedamput Bosel upozori Kastiljona:

»Pogledaj tamo, onaj čovek tamo hoće da ti odnese tvoj gornji kaput.« Kastiljoni pogleda u tome pravcu a zatim odgovori s izvesnom dozom plemenite dobroćudnosti:

»More, ostavi ga, seti se, da smo i mi takode počeli na malo.«

Neznámá slovíčka.

Finančnik = finansiier; kavárna = kafana; vypravovati = pričati; zkušenost = iskustvo; upozorniti = upozoriti; podivati se = pogledati; svrchník = gornji kaput; odvětiiti = odgovoriti; dávka = doza; uslechliti = plemeniti; dobromyslnost = dobroćudnost; vzpomínati si = sećati se; začínati = počínjati.

Jedna finansijska.

Sedeli jednu slavni finansiieri Bosel a Castiglióni v kavarne a vypravovali si své životní zkušenosti. Najednou upozornil Bosel Castiglióniho:

»Povídej se, tam ten člověk si chce odnést tvůj svrchník.«

Castiglióni se podíval tím směrem, a pak odvětil s dávkou ušlechtilé dobromyslnosti:

»Ale nech ho, vzpomeň si, že jsme také začínali v malém.«

Otázky.

Kde sedeli jednu slavni finansiieri Bosel i Castiglióni? O čem si vypravovali? Jak upozornil najednou Bosel Castiglióniho? Co odvětil Castiglióni?

(Svršetak)

svim odrastao čovek u visini od 170 cm imao bi po staroj teoriji tačno 70 kg. Po novom razlaganju njegova je normalna težina samo 65 kg, a za svaki centimetar u visinu ili na dole treba da se pribroji odnosno odbije prosečno 1/4 kg. Dakle moderni atletičar sa visinom tela od 180 cm teži samo 72,5 kg po novom, a 80 kg po starom naziranju. Izgleda, da nova teorija ponešto suviše popušta od zlatne sredine, dok je stariji nazor o tome također preteravao prema gore.

SEDNICA TEHNIČKOG VODSTVA SOCIJALISTIČKE MEĐUNARODNE TELESNOUZGOJNE UNIJE

Pošto se vrši na jesen ove godine u Liežu u Belgiji VI kongres Socijalističke telesnouzgojne internacionale, te je potrebno da se za nju spremi sav potreban materijal, sazvana je bila u

Pragu od 19 do 21 maja sednica tehničkog vodstva članova i članica, na kojoj su bili zastupani socijalistički gimnastički savezi iz ČSR, i to nemački i češkoslovački, dalje Finske, Litve, Nemačke, Austrije i t. d. Na sednici bila je primljena veoma oštra rezolucija protiv fašizma, a nato se prešlo na dnevni red. Konstatovano je tom prilikom, da se redovi Telesnouzgojne internacionale zadovoljivo množe pristupanjem novih saveza. Nadalje je stvoren zaključak, da se poverava češkoslovačkom radničkom telesnouzgojnom savezu da s vodstvom Internacionale u tehničkom pogledu spremi sve potrebno za održavanje II međunarodne radničke olimpijade. Učesnici sednice ogledali su također gradnju sokolskoga stadiona na Strahovskim Lomima, gde će se održati, verovatno u 1934 godini, češkoslovačka radnička olimpijada.

Divna slika zajedničkog napora, volje, čvrstine, zdravlja i snage: engleski veslači na utakmici sveučilišnih momčadi Kembridge (Cambridge) — Oxford (Oxford) u složenom grozničavom radu pred ciljem.

Veslanje u lakim čamcima uvada se sada i u sokolsko svestrano vežbanje.

Također slika snage, odvažnosti, volje i čvrstine: plemeniti i negovani konji prešuću najtežu zapreku na poznatoj Gran Nacional utrci u Liverpulu, gde Anglosaksonci uživaju u lepoti plemenitog sporta jahanja.

Jahanje u svim oblicima i stupnjevima, od školskog, preko manješkog do ovog na utrkama, deo je svestranog sokolskog vežbanja, pa ćemo na sletu u Pragu gledati i uspeh toga rada.

Za idući turnir na skupu se utvrdilo, da će se vrsta moći takmičiti samo u tom slučaju, ako postigne u određenim telovježbenim disciplinama određen maksimum tačaka. Do toga se zaključka došlo zbog toga, da se članstvu omogući svestrano telesno vežbanje i obezbedi sokolsko vaspitanje. — P.

OKRUŽNI SLET U INDIJI

Dana 19 juna o. g. održaće se u Indiji okružni slet okružja Indija, na kojem će sudelovati bratska sokolska društva: Indija, Ruma, Srem, Mitrović, Šabac, Vrdnik i Nikinci, te sokolske čete: Kuzmin i Noćaj, a kao gosti pozvana su i okolna bratska društva. Tog dana osvetiće i razviti društvo Indija svoju društvenu zastavu, koju je darovao brat Marko Mičić, ugledni trgovac u mestu.

Pre podne u 11 sati održaće se svečana povorka kroz mesto, a posle podne u 15 časova na igralištu sport klub „Radnički“, obaviće se svečani čin osvećenja društvene zastave i slet, a uveče svečana sokolska akademija.

Kako će na ovom sletu učestvovati većinom jaka i napredna društva i u lepom broju, to se veruje u dobar uspeh, koji će mnogo doprineti širenju sokolske ideje u ovom kraju.

Župa Bjelovar

II OKRUŽ. SLET DARUVARSKOG OKRUŽJA

Daruvarsko okružje Sokolske župe Bjelovar priredilo je svoj II okružni slet 5 juna u nedelju u Uljaniku, udaljenom od Daruvara 21 km.

Već su se od meseca marta spremala sva društva ovoga okružja, a naročito društvo u Uljaniku, kako bi ova sokolska priredba otkočila od dosadašnjih u moralnom i materijalnom pogledu. U tome su potpuno uspešni, blagodarajući sokolskoj svesti i lepom vremenu, što ih je poslužilo.

Ujutro oko 9 sati skupljali su se u Uljaniku Sokoli iz okolnih mesta dolazeći automobilima i kolima, tako da je u 3 sata posle podne bilo na sletu oko 500 lica što Sokola što gostiju. Formirala se je velika povorka od 300 učesnika sa dvema sokolskim glazbama (Daruvara i Uljanika) a na čelu se nalazilo strešinstvo, pa redom Sokoli i Sokolice prolazeći glavnom ulicom Uljanika. Skoro sve kuće u Uljaniku su iskićene dr. zastavama, a s prozora bacalo se cveće na Sokole, a zatim je otpočeo biran program s govorom člana uprave Sokola u Uljaniku br. Milanovića, tamošnjeg paroha.

Na izdignutoj tribini nalazili su se starešine društava i predstavnici vlasti. Zapaženi su starešine iz Daruvara (dr. Latković, kao član župskog odbora i dr. I Jelavić, starešina iz Garešnice, također član župskog odbora, sreški načelnik iz Daruvara br. Mišulin s podnačelnikom br. Rukavinom, starešina sreskog suda Daruvar, br. dr. Georgijević, sudija br. dr. Gold, starešina Sokola iz Lipika br. Babić.

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Banja Luka

SOKOLSKO DRUŠTVO BANJA LUKA

Dne 23 maja o. g. držao je br. Đorđe Krstić, sudija Vrhovnog suda u Sarajevu, vrlo interesantno i aktuelno predavanje: „O položaju naših agrarnih produkata na svetskom tržištu“. Predavanje je bilo namenjeno sokolskom članstvu i široj banjalučkoj publici.

Predavanje je bilo vrlo interesantno jer se predavač u njemu dotaknuo sviju važnijih pitanja iz svetskog gospodarstva, koja uplivaju ili mogu uplivati na naše gospodarske prilike. Za požaliti je, da ga banjalučko građanstvo nije posetilo u većem broju.

Župa Beograd

PODELA ŽUPE NA OKRUŽJA

Još na zboru društvenih načelnika primljen je detaljan raspored rada za ovu godinu koji u glavnom sadrži tečaj za načelnike, župski tečaj, tečaj za sudije odbojke, ritmički i lakotletski tečaj. Sem ovih tečajeva, u saglasnosti društvenih načelnika, održaće se ove godine okružni sletovi koji u nekoliko predstavljuju smotru našega članstva pre odlaska u Prag.

Imajući u vidu komunikaciona sredstva i jačinu pojedinih društava, T. O. župe podelio je župu na pet okružja i to:

I Zemun, St. Pazova, St. Banovci, Dobanovci, Bežanija, Batajnica sa pripadajućim otcemima i četama. Slet će se održati u St. Pazovi 26 juna.

II St. Mitrovića, Vrdnik, Ruma, Nikinci, Šabac i Indija, gde će se i slet održati 19 juna.

III Beograd I, IV i VI te Debeljača, Deliblato, Kovin, Crepaja i Pančevo, gde je slet održan 29 maja o. g.

IV Beograd II i III te Vel. Gradište, Vel. Orašje, Grotška, Petrovac, Požarevac i Smederovo, gde se slet održava 9 juna.

V Beograd-matica, Beograd V i VII, Valjevo, Arandelovac, Lajkovac, Loznica, Ljig, Ljubovija i Obrenovac, gde će se održati slet 12 juna.

Za svako okružje određeni su nadzornici i po njihovim izveštajima su svršene sve pripreme.

OKRUŽNI SLET U PANČEVU

Unatoč ružnog vremena ovaj okružni slet je u potpunosti uspeo.

Slet su vodili od strane župe kao nadzornici br. B. Koutek i s. O. Skovran.

Sem pripadajućih društava, za koja je ovaj slet bio obavezan, učestvo-

vali su mu i članovi T. O. župe i Sokolsko društvo Beograd-matica.

Na programu su bile proste vežbe muške i ženske dece, obavezne za sve okružne sletove.

Sem tih vežbi, nastupala su starija muška deca slikovitim prostim vežbama, koje su vrlo tople pozdravljene. Posle toga nastupa ženski i muški naraštaj sa sletskim vežbama kao i članice i članovi s praskim prostim vežbama, koje su uzorno izvedene.

Posle vežbi na spravama nastupili su naraštajci i naraštajke s češkim narodnim igrama, koje su odigrali sa puno života i u češkim nošnjama, što je dopunilo lepo izvedenu tačku.

U banatskoj narodnoj nošnji nastupili su članovi četa sa simboličkim prostim vežbama, posle kojih je vežbala kopnena vojska vežbe s puškama, koje su bile lepo i precizno izvedene, pod vodstvom p. p. Makarova. Pošto je prestala da pada kiša, po završenom vežbanju nastalo je sokolsko veselje s igrankom.

Kako je ovo prvi okružni slet, mora se ukazati na neke nedostatke, koji štete i krnje tehnički uspeh.

Na prvom mestu sama organizacija sleta nije bila najbolja; doček, smeštaj gostiju, povorka i ispraćaj gostiju. Zbog toga ćemo na drugim sletovima voditi više računa o ovakvoj ozbiljnoj priredbi, koja traži žrtava od tehničara kao i od starešina.

Na sletu je vežbalo ukupno 688 vežbača, sem vojnika. Najviše vežbača dalo je Sokolsko društvo Beograd I.

Sada smo pred drugim okružnim sletom, koji će se održati u Valjevu 12 o. m. za koji vlada u samom mestu neobično zanimanje, a i pripadajuća društva ozbiljno se za nj spremaju.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZEMUN

U nedelju je održan mali turnir u odbojci, kojem su učestvovala društva Beograd II sa pet vrsta, Beograd-matica sa četiri vrste i Zemun sa četiri vrste.

Organizacija ovog prvog turnira bila je dobra; igre su se vodile u najvećem redu. Takmičare je pozdravio starešina društva br. Živković kraćim govorom.

Na ovom turniru po sistemu bodova prvo mesto zauzelo je Sokolsko društvo Beograd II, na drugo mesto dolazi Zemun, a na treće Beograd-matica.

Najlepšu igru pokazao je muški naraštaj Zemuna i Beograda II.

Svi sudije vodili su igru vrlo dobro samo se ipak može primetiti da su učinjene neke očigledne greške, a i mnoge netačnosti, čemu je uzrok donekle nepoznavanje pravila i nedostatak sudijske prakse.

Govor br. Milanovića, paroha, bio je pun divnih misli o Sokolstvu, o negovanju nacionalne misli, telesne i duševne kulture, o čuvanju naših ideala, našeg državnog jedinstva, završujući govor s pozdravima Kralju, Kraljevskom domu, Starešini sveg Sokolstva i celokupnom Sokolstvu.

Nakon toga je glazba iz Daruvara otisivala državnu himnu.

Javna vežba je trajala od 4—6 sati. Sve tačke programa su divno izvedene, a naročito vežba »oslobođenja i ujedinjenja«, koju su izvodili članovi društva Uljanik, simbolizirajući naše robovanje, odbranu, borbu, oslobođenje i ujedinjenje jugoslovenskog naroda. Također su sjajan uspeh postigli gosti iz Daruvara i praške vežbe članica. Divan utisak stvorila je novonovonovana četa u Trojeglavi, koju je za vrlo kratko vreme izveo agilni učitelj br. Dimitrije Momčilović.

Na sletištu je nastupilo 253 vežbača i vežbačica raznih kategorija (članova 40, članica 32). Na kraju se zahvalio svima br. Ničević, starešina.

Uljanik nije do sada nikada doživio takvu divnu manifestaciju Sokolstva, kao što je juče. Tako su gosti ostali do kasno uveče u divnom raspoloženju vraćajući se svojim kućama sa željom, da se ubrzo opet nađu na zajedničkom sokolskom radu.

Pored moralnog uspeha ovog sokolskog rada, bio je velik i materijalni uspeh, jer su domaći znali sve udesiti kako će postići lepše i veće uspehe. Upravni odbor Sokola Uljanik sa svojim starešinom zaslužio je pohvalu za dobru organizaciju. Također se mora priznati organizatorski duh brata Toše Radosavljevića, koji je s načelnikom okruga br. Momčilovićem dobro organizovao dolazak gostiju iz Daruvara i D. Daruvara (145 sokolskih pripadnika), koji su i učestvovali na sletu.

Š. M.

SOKOLSKA ČETA U ŠPIŠĆ BUKOVICI

Sokolska četa u Špišć Bukovici održala je svoju javnu vežbu na dan 26 maja.

Iako je bio dan nestalan i malo kišovit, nije smetao braći iz Virovitice koji su došli u velikom broju sa sokolskom fanfarom. Došli su da zajednički s braćom iz Lozana, Lukača, Detkova i Bazija manifestirajući pokažemo kako je Sokolstvo složno, ustrajno i veliko. Na vežbalištu koje je bilo lepo iskićeno zelenilom i zastavama, pozdravio je sabranu braću i sestre starešina čete brat Stjepan Sitek kratkim pozdravnim govorom, zahvalivši im se na lepom broju i odazivu.

Nastup po programu bio je sledeći: Deča muška (36) vežbe sa štapovima; deča ženska (66) vežbe sa zastavicama; naraštaj muški (15) proste vežbe; naraštaj ženski (16) proste vežbe; članovi (36) proste vežbe; članice (12) proste vežbe; skupna vežba muške i ženske dece (35); šestica, izvađali braća iz Lozana. Na spravama nastupila su sva braća.

Da je ovako sakupljen velik broj dece muške i ženske, te ženskog naraštaja i članica, zaslužio je naročito se starešine Anice Stojanović, koja ne žali truda i danonice vežba sestre i decu. Poset pak od domaćeg općinstva bio je pohanalan. Nakon programa razvila se igranka. Materijalni uspeh ove javne vežbe također je vrlo lep.

SOKOLSKA ČETA U TROJEGLAVI

Na 24 aprila 1932 započela je naša četa svoj sokolsko-tehnički rad. Poradi svoje blizine pripojila se matiči Sokolskog društva Dežanovac. Za njezinu upravu predložena su braća: starešina Franjo Bervida, podstar. Vaso Krajnović, tajnik Din. I. Momčilović, načelnik Din. I. Momčilović, zam. nač. St. Snajder, prosvetar Din. I. Momčilović, blagajnik i statističar Venel Novotný; odbornici: Venel Brzobohatý, Jovo Džodan, Brandaja Antun, Fešo Peaković, Gojko Slavujac, Gajo Podunavac; rev. odbor: Josip Skribanek, Tešo Radojčić i M. Lukić.

Volja i ljubav za sokolski rad izražena je najviše kod seljačke omladine, koja ne žali žrtava ni vremena, i ako je sezona seljačkih poslova, već oduševljeno hrli u Sokolanu. Radi javnih nastupa vežba se održava skoro svaki

dan u nedelju, a istu posećuje oko 20 vežbača tačno i redovno. Formirana su i ostala odeljenja od školske sokolske dece: muški naraštaj oko 15, te muški i ženski pomladak oko 40. Ceo vaspitni rad na tehničkom i idejnom polju vrši naš agilni brat načelnik Din. I. Momčilović, učitelj. Sa zadovoljstvom u duši konstatuje se, da je sokolska ideja prodršla među seljačke redove u selu Trojeglavi. Za uspešan sokolski rad ima uslova, jer je selo obilato seljačkom omladinom. Do sada je ista bila prepuštena samoj sebi. Vredno je istaći, da je selo postalo mnogo življe, odkako je sokolska četa organizovana. Veliki broj naroda dolazi kao promatrač u Sokolanu, koja je napunjena braćom vežbačima, a tom prilikom brat prosvetar održava lepe i kratke nagovore, koji vaspitno deluju na same vežbače, kao i na prisutne gledaoce.

Naši stari seljaci mnogo su konzervativni, ali se može i na njih delovati, samo treba strpljenja, vremena i takt a. U omladini postoji mnogo više idealizma, pošto seljačka omladina gleda u Sokolstvu školu telesne, moralne i nacionalne kulture. U našoj sok. četi ističe se priličan broj ljudi stare generacije, a naročito hvalu zaslužio je brat Novotný, gostioničar, koji je u mladosti bio vežbač praškoga sok. društva, dok je bio kao trgovac u Pragu, te nam daje besplatno svetlo i dvoranu.

Župa Celje

SOKOLSKO DRUŠTVO MOZIRJE Proslava 50-letnice

Napredno-zavedni trg Mozirje, ki leži v prekrasni Zgornji Savinjski dolini, se pripravlja na svečani jubilej domačega Sokolskega društva, katero bo praznovalo dne 26. junija 1932 50-letnico svojega za slovenski del naroda plodonosnega, nesebičnega in vztrajnega delovanja na prosvetno-nacionalnem polju v zvezi z okrožnim zletom savinjsko-šaleškega okrožja in javnim nastopom.

Mozirski Sokol, kot drugo najstarejše društvo med Slovenci, je bil ustanovljen leta 1882. To društvo ima za seboj pestro zgodovino nacionalnih bojev proti Nemcem pod bivšo avstro-ogorsko državo. Trg Mozirje, kot sokolska postojanka, je bil narodno-zavedna trdnjava, ki je ustavila prodiranje Nemcev v prekrasno Zgornjo Savinjsko dolino z divjeromantično slovensko Švico — Logarsko dolino.

Vsa proslava se bo vršila na lepem in senčnatem prostoru v tako zvanem mozirskem parku ob Savinji tik trškega kopališča.

Zato vabimo vse prijatelje in pristaše Sokola in narave, da posetijo v velikem številu dne 26. junija t. l. naš planinski trg in se udeležijo proslave, za katero potrebne priprave so v polnem teku.

SOKOLSKO DRUŠTVO HRASTNIK

Trud svojega sokolskega delovanja je pokazalo to društvo, ki je eno izmed najmarljivejših v zgornjem Posavju, v teh dneh z javnim nastopom, dasiravno se ima boriti v teh časih z velikimi težkočami. Z 10 točkami obsegajočim programom se je vrstila točka za točko. Prva je nastopila ženska deca (26) z zelo lepimi toda za deco pretežkimi vajami. Moškega naraštaja je bilo 15, ki se ni mogel v celoti izkazati s skladnostjo prostih vaj, ker godba nikakor ne odgovarja tej sestavi in nas že izkušnja prejšnjih nastopov uči, da bo treba druge godbe. Zelo zabavno so bile igre dece, ki so zelo ugajale občinstvu iz česar sklepamo, da proste vaje dece ne najdemo pri gledalcih toliko zanimanja kakor igre. Zenskega naraštaja je bilo 28, ki je izvajal proste vaje še dokaj skladno. Zadržila nas je orodna telovadba vrst na drugo in na bradli s telovadci sosednjih društev. Bilo je sicer vmes nekaj nepravilnih, ki so malo pokvarili celoten utis. Nastopila je zopet moška deca, 26 po številu, ki je nove, težke a lepe vaje izvajala zelo skladno. Tudi gimnastične vaje so bile efektne posebno ker je nekaj novega, samo škoda, da niso mogli nastopiti na telovadnem prostoru, kjer bi imelo občinstvo boljši pregled. 22 članic nas je s skladno izvajanimi prostimi vajami zadržilo. Člani so bili nad pričakovanjem najmočnejše zastopani (50). Proste vaje so izvajali skladno in

Rosija ~ Fonsier ♦ društvo za osiguranje i reosiguranje ♦ Beograd

strumno. Ves nastop je bil zelo skrbno in lepo pripravljen in se je takoj na prvi pogled videlo, da je vodstvo v zelo dobrih in večjih rokah ter sloni vse sokolsko delo na ramenih učiteljstva. Z uspehom tega nastopa so lahko ponosni. Dopoldan so se vršile tudi tekme v odbojki med gornje-posavskimi društvi ter med društvoma Kranj in Celje. Kranj je dobil 4 zmage in 1 mesto, Celje 3 zmage II. mesto, Hrastnik III. in Zagorje IV. mesto. Najbolj zanimiva in napeta tekma je bila med Kranjem in Celjem, kjer je prišla do izraza vsa tehnika posameznikov in lepota igre. Zmagal je Kranj in sicer 30:26. Zmagovalec Kranj je prejel lepo izdelano zastavico društva Hrastnik. Občinstvo je z velikim zanimanjem sledilo poteku tekme.

SOKOLSKO DRUŠTVO RAKA

Na binkoštno nedeljo je uprizorila naša dramska družina občezano in priljubljeno igro: Trije vaški svetniki. Občinstvo je napolnilo dvorano in se je nad dve uri jako dobro zabavalo. Igralci so nas prav prijetno iznenadili. Posebno nam je ugajala s svojo mimiko in temperamentom s. Mačenšek v ulogi Urške. To je že druga uprizorjena igra v tekočem letu. Zato kličemo: Le tako naprej!

Druga nedelja v juniju t. j. 12. t. m. pa je posvečena pregledu dela v našem mlademu društvu.

Dasiravno nima Sokolsko društvo lastne telovadnice, v kateri bi moglo smoteno in neovirano razvijati svoje sile, smo vendar z marljivostjo in vstrajnostjo dosegli, da se bo vršil naš javni nastop, ki je prvi nastop mladega društva.

Nastopili bodo vsi oddelki in pokazali koliko zmoreta dobra volja in vstrajnost.

Župa Ljubljana

ŽUPNI ZLET

Tisti, ki so trdili, da za Sokolstvo pri nas ne vlada več zanimanje, so z župnim zletom dobili najprimernejši odgovor, kajti pokazalo se je, da je v naših edinicah toli mladostnega duha in člana ter delavolnosti, da je tozadnja bojazen brez vsake osnove, na župni upravi pa je, da to delavolnost in vneto za sokolske ideale tudi vnaprej krepi z neprekinjenim kontaktom z našimi edinicami, ki se ne smejo nikdar čutiti same sebi prepuščene, kajti same pisane okrožnice se niso dovolj jak in prisrčen kontakt, one morejo biti le dopolnilo osebnih stikov.

Odprto povedano in priznano nas more v glavnem župni zlet zadovoljiti, dasi zopet lahko mirno ugotovimo, da bi mogla biti udeležba še večja, pri čemer ravno slabo vreme v nedeljo jutraj ne more biti posebno uvaževanja vredno opravičilo.

Vse priprave za župni zlet je vodil vzorno župni odbor, a za njegov velik telovadni uspeh, za vzorno organiziranost in disciplino pa gre priznanje župnemu načelniku, ki je v polni meri izvršilo zastavljeno si naloge.

Zletne svečanosti so se pričele že v soboto 4. junija dopoldan z župnimi tekmami, ki so bile do večera domalega že dovršene. Tekmovalo je okrog 100 članov, 80 članic ter po 50 obojega naraščaja. Uspehi tekem so prav dobri ter kažejo na vestno pripravo tekmujočih, ter je ena naraščajnica dosegla polno število dosegljivih točk, docim so se najboljši rezultati gibali med 80—98% dosegljivih točk.

V soboto zvečer ob pol devetih se je vršila v veliki dvorani sokolskega doma na Taboru svečana akademija, ki so jo poleg mnogih odličnih zastopnikov oblasti in uradov, poleg zastopnikov Saveza z br. Ganglom, dr. Fuxom in s. Skalarjevo na čelu posetili številni gostje, ki so povsem napolnili to največjo dvorano Ljubljane. Akademijo je otvoril orkester Sokola I s Kmochovo »Sokolsko koračnico«, naka je župni starosta br. dr. Pipenbacher v lepo zasnovanem govoru prikazal dobo postanka Sokolstva in vzore, ki so služili Tyršu-znanstveniku pri stvarjanju mogočne armade borcev in viteзов duha, srca in zdravja.

Telovadni del akademije je obsegal dvanajst izbranih točk, od katerih pa je žal morala odpasti telovadba izbrane vrste na drogu. Vse točke so bile prav dobre, tako glede sestave, kot tudi samega izvajanja, nekatere med njimi »Boks«, ki so ga izvajali bratje iz Zirov, ter zadnji dve točki inž. Černet »Pesem pomladi« (članice) in dr. Murnika »Telovadni ples« (člani Sokola Matice) obe sestavljeni na Mendelsohnovo glasbo — naravnost odlične. Navzoča publika ni štedila z odobravanjem, kar je dokaz, da so bile vse točke res posrečene. Nedeljsko jutro ni obetalo nič prida, saj je bilo nebo zastrto z oblaki, iz katerih je rosil nezaželen in nepotreben dež, vendar je pri nas že pregovor »Bog Sokolov ne zapusti«, pa se je po devet uri začelo vedriti in nastal je krasen pomladanski dan. Dopoldanske skušnje so

se sicer zato zakasnilo, vendar je velika in impozantna povorka krenila z jedva 20 minutno zamudo izpred Narodnega doma po ljubljanskih ulicah, kjer je bila burno in simpatično ozdravljena od številne publike, ki je napolnila stranske hodnike. Na čelu povorke je jездilo 62 konjenikov, njim je sledila močna godba Sokola I, za godbo so stopali zastopniki Saveza, prvi namestnik staroste br. Gangl, načelnica s. Skalarjeva, član uprave br. dr. Riko Fux in član nadzorstva br. Milan Sterlekar, savezni T. O. sta zastopala br. Rudolf in s. Majda Slapničarjeva. Za zastopniki Saveza so korakali zastopniki sosednjih žup s starosto mariborske sokolske župe dr. Goriškom, starostom novomeškega Sokola dr. Marinčkom in tajnikom celjske župe Čepinom na čelu. Za gosti pred župno upravo je stopal župni načelnik, ki je vzorno formal in vodil povorko. V sami povorci je poleg gostov in članov uprave bilo še 445 članov v kroju, dalje 220 članic, 160 naraščajnikov in okrog 200 ženskega naraščaja torej skupno nad 1100 udeležencev, kar je za župni zlet brez dece gotovo častno število. Da ni zjutraj dež marsikoga zadržal doma, zlasti smo pogrešali nekatera bližnja društva in da so se odzvali pozivu zletnega odbora tudi mnogi bratje iz Ljubljane, ki imajo sicer svoje kroje, pa smo jih videli med gledalci, bi bila povorka lahko še številnejša.

Če je bila sobotna akademija nekaka intimna revija naših najboljših društev z elitnimi točkami, če so tekme pokazale izvežbanost poudelnih vrst in posameznikov, pa je nedeljski popoldanski javni nastop pokazal lepo višino in delavnost naših edinic, kajti vse vežbe so razen malih neskladnosti v nekaterih gibih bile odvežbane prav dobro in je bilo tudi število nastopajočih častno, saj je nastopilo oboje dece iz ljubljanskih in predmestnih društev nad 1000, moškega naraščaja okrog 240, približno isto število naraščajnic, 38 starejših bratov, 336 članic in skoro 450 članov, skupno torej preko 2300 nastopajočih. Pri štetnem teku na 400×300×200 m je zmagala štafeta ljubljanskega Sokola. Pozornost in priznanje so želi starejši bratje, ki so eksaktno odvežbali lepe vaje s palicami. Ves nastop se je vršil točno po sporedni in so se poedine točke hitro vrstile druga za druga. Z župnim zletom se je naša župa dostojno oddolžila spominu na velikega vzornika, genija dr. Miroslava Tyrša, pred čigar posrečeno improviziranim spomenikom so sokolske čete defilirale v nedeljo dopoldan. Z uspehom vseh prireditev moreta biti tako župni odbor, kot tudi župno načelnstvo zadovoljna ter sta dolžna, da se izrazita bratsko zahvalo vsem sodelujočim, posebno priznanje pa še vrlim bratom iz Gerova, ki so napravili skoro 60 km dolgo pot do železnice v dežju in s tem najlepše dokumentirali svojo veliko sokolsko zavednost. Naj bi njih požrtvovalnost našla odmeva zlasti pri onih edinicah, ki se iz malenkostnih, lahko premagljivih zaprek zleta niso udeležile, odnosno onih, ki so se sicer odzvale toda s številom, ki nikakor ne more zadovoljevati. Praški zlet je pred nami, zato zopet na delo! Zdravo!

JAVNA ZAHVALA

O priliki priprav za župni zlet so župnemu odboru šla uredništva Jutra, Slovenskega Naroda, Domovine in Kmetskega lista toli na roko, da smatra župni odbor za dolžnost, da jim javno izrazi svojo bratsko zahvalo, tako za priobčevanje vseh notic in uspešno propagando kot tudi krasna obširna poročila o zletu. Zdravo!

Župa Mostar

SOKOLSKO DRUŠTVO BLATO (KORČULA)

U nedelju dana 29. maja o. g. naše je društvo na vrlo lep način proslavilo naraštajski dan.

U jutro u 5 sati bio je uranak do romantičnog predela gde se nalazi Dom narodnog zdravlja, gde je brat K. Andrijić održao prigodnu reč o značaju naraštajskog dana. Posle se je povorka povratila u novosagrađeno letnje vežbalište, gde su se održale pripreme za natecanje. Posle podne od 5 do 8 sati sledila je utakmica muškog i ženskog naraštaja pri čemu su naraštajci-ke pokazali prisutnim zavidan uspeh svog rada. Uveče je na terasi hotela Zagreb priredena akademija. Sve su tačke akademije bile dobro izvedene, a osobito slikovite vežbe, koje je uvečevala sestra načelnica Marija Kalodera sa ženskim naraštajem, kao i pevanje dečjeg zbora pod dirigovanjem pomenute sestre.

SOKOLSKO DRUŠTVO NEGOTIN

Sokolsko društvo Negotin priredilo je 29. maja o. g. svoj drugi javni čas, koji je veoma uspeo i moralno i materijalno.

Pre javnog časa izvedena je veoma uspešna sokolska povorka na čelu sa zastavom i muzikom. Povorka je svojom disciplinom i redom ostavila dubok utisak. U povorci su učestvovali sve kategorije u potpunoj odori, ukupno oko 480 članova. Povorka je prošla kroz važnije ulice varoši, a zatim se završila u mesnoj sokolani. Naročito je lep momenat, kad su Sokoli svih kategorija promaširali pored svoje zastave i odali joj pozdrav.

U 5 sati popodne tačno počeo je javni čas u prisustvu župskog načelnika brata D. Putnikovića, društvene uprave, predsednika opštine, ostalih mesnih vlasti, kulturnih i humanih udruženja, kao i mnogobrojnog građanstva. Vežbale su se poglavito praste proste vežbe i vežbe na spravama. U svim tačkama članstvo je pokazalo veoma dobru sokolsku disciplinu te preciznost i sigurnost u vežbanju.

Društveni načelnik brat D. Bogić vodio je čas tačno i besprekorno.

Po svršenom času nastalo je sokolsko veselje. — D. M.

Župa Novi Sad

VIII ŽUPSKI SLET U ST. BEČEJU 29. MAJA.

Ovaj naš VIII slet trebalo je biti kao neka vrsta generalne probe za učesnike devetog svesokolskog sleta u Pragu, pa je stoga neocenjiva šteta što je velika i neobično jaka kiša u subotu i nedelju pokvarila ceo, veoma brižljivo izrađeni program. Veoma lepo opremljeno i prostrano vežbalište osvanulo je u nedelju pokriveno vodom i žitkim blatom od članaka; radi toga o problema za nastupe nije moglo biti ni govora.

Jutro je bilo veoma lepo, i obećavalo je lep dan; sletski odbor uloživši velike napore dao je pumpama isčrpati vodu sa sletišta i nasipati ga suhim peskom, kad nešto posle 8 časova, neobično jaka provala oblaka uništi sve dosadnje napore slet. odbora i naše poslednje nade. Posle ovoga načelnstvo župe odredilo je da se javni nastup održi na prostranom Trgu Kralja Petra, koji je ceo asfaltiran, i na taj način obezbeđen od vode i blata. — Probe su počele nešto posle 6 časova u dvorištu drž. gimnazije, no kako je i ovde bilo malo prostora, nisu bile skupne, već po okružjima. Ovaj nedostatak zajedničke probe vidan je bio i kod popodnevnog nastupa, ali drugačije se nije moglo.

Pred početak svrstavanja za povorku vreme se opet malo razvedrilo, tako da je povorka prošla bez kiše. Na čelu povorke nošeno je 9 članskih i 5 naraštajskih zastava iza ovih je išlo starešinstvo sa sletskim odborom, zatim jedna četa pitomaca Vazduhoplovne podoficirske škole iz N. Sada. (85), žen. naraštaj (10 u svečanom, 276 u vežb. odelu), pa ženska gimnazija (72); muški naraštaj (180) nastupao je čvrstim, otsečenim koracima; m. gimnazija (136); jedna seoska četa (12); članice u odori (60), u narodnoj nošnji (25), u vežbačkom odelu (180), članovi (278) — po sebi se razume — svi u odori. Povorku je zaključila sok. konjenica (7). Pored gore navedenih u povorci je bilo raspoređeno 5 sokolskih muzika (4 društva i 1 seoska četa). Ukupni broj učesnika u povorci je iznosio 1456. U povorci nisu učestvovala deca, koja su ovu dočekali na trgu, gde su održali pozdravni govori. Dece je bilo 908. — Br. dr. Pavlas, kao delegat saveza i starešina župe pozdravio je na trgu sakupljene Sokole jednim oduševljenim govorom, i pozvao ih da se vredno i savesno spremaju za veliko sokolsko slavlje, na koje ćemo uskoro poći, da rame uz rame, sa našom ostalom sokolskom braćom celom svetu pokažemo, da smo uvek jedno bili, i da ćemo večno jedno ostati.

Starešina domaćeg društva zahvalio se na usrdnom i bratskom pozdravu, pa je zatim predsednik opštine St. Bečejca pozdravio goste. Posle ovih govora, izvršen je mimohod svih učesnika u povorci pred predstavnicima civilnih i vojnih vlasti te starešinstva župe. Desetak minuta posle povorke opet je pala jaka kiša.

U četiri časa popodne po veoma tmurnom vremenu i pod prvim kapima sitne kiše, počela je javna vežba na Trgu Kralja Petra. Veliki trg bio je sa svih strana opkoljen gustim redovima građanstva, koje je jedno vreme po kiši strpljivo posmatralo sve vežbe. Sam trg veoma je nepogodan za javne nastupe, jer u sredini stoji spomenik Kralja Petra, i usled toga niti se može izvesti neki lep nastup a i same kolone su usled toga neobičajne. Značje nije bilo moguće postaviti pa je, radi toga, pokrivanje mnogo trpelo. Izvedene su samo proste vežbe. — Kako je ovaj nastup bio potpuno neobičajan, na kakav naš vežbači nisu naviknuti, pod kišom i vetrom, bez zajedničke probe i radi ostalih mnogih nedostataka, za koja se apsolutno niko ne može kriviti, nećemo se zadržavati na prikazu svake pojedine tačke; no mislim, da će biti dovoljno ako se kaže, da je

prosečna izvedba bila dobra. Tu i tamo bilo je nedostataka, i to koji put i podosta, ali uzevši u obzir napred iznete prilike, potpuno zadovoljni mogu biti i vežbači i vodstvo i gledaoci.

Tehničko vodstvo bilo je potpuno na visini svoga teškog zadatka i veoma uspešno je rešilo zaista ne laku situaciju. Nastupi i pored nevremena, išli su brzo jedan za drugim. Nastupilo je svega 2078 Sokola, a sa vojskom i školom svega 2442 lica. Nalazimo potrebnim istaći ovde dobru disciplinu svih kategorija, jer zaista trebalo je puno i disciplinovanosti, svesti i volje na kiši stojati i čekati nastup, pa i vežbati pod »tušem«. Izgleda međutim, da se i nebo smilovalo na onu našu najmanju braću i sestre, jer se pre njihovog nastupa razvedrilo, pa je čak i sunce ogrenulo.

Vredno je još istaći, da je ovo možda, prvi župski slet, u našem Savezu koji je u pogledu muzike stao na sokolske čvrste noge. Kako u povorci, tako i za javnu vežbu, svirale su sokolske muzike društava: Subotica, Novi Sad i Sombor.

Što se tiče same organizacije sleta, ne može se puno toga reći, jer ona nije ni došla do punoga izražaja; jedino za nastanbe moglo bi se prigovoriti, da je po negde trebalo staviti malo više slame, jer ono što je bilo, taman je toliko, da se ne može reći: »Nije bilo ništa. Spavali smo na golom patosu.« Nadalje, nastanba se nikako nije smela smestiti u prostorije bez električnog svetla i kapi vode za umivanje. Što se samog putovanja tiče, nalazimo, da bi br. uprava župe trebala da upozori nadležne, da nije red u marvenim, »G« kolima prevoziti one, koji plaćaju polovicu redovne tarife.

U večje priredena je akademija, koju je otvorio župski prosvetar br. Sv. Marić jednim veoma lepim sokolskim govorom. Nakon govora sokolska muzika iz N. Sada otvarala je od Stefanovića: »Narodni zvuci« i od Bodeja uvertura iz op. »Karlovački daci«. — Najstarija sokolska muzika u župi, somborska, otvarala je Sedlačekov: »Beograd u noći« i »Marš Masarikove župe«. Iako brojno znatno slabija od predašnje, što je donekle uticalo i na opšti utisak, ali to je nadoknađeno boljom prečišćenošću u tonovima i zao kruženjem celinom. Kao treća svirala je sok. muzika iz Subotice »Moja kraljica« od Stolea, i veliki potpuri iz »Fausta«. Svojom čistinom i finim muziciranjem dokazala je, da je bez sumnje najbolja muzika u župi, a uzevši u obzir i težinu druge kompozicije, još bolje se utvrdila na tome svom prvom mestu. Na kraju su svi slušaoci to svoje dopadanje i izrazili u burnom aplauzu.

Drugi deo akademije imao je na programu gimnastičke tačke. Ne znamo, ko je sastavljao program, ali nalazimo, da se nikako ne sme desiti, da se od 6 tačaka stavljenih na program, izvedu samo dve i u nedostatku stave druge dve tačke, od kojih jedna nikako ne spada na sokolsku akademiju. — Članice iz Sombora u šokačkim narodnim odelima izvele su »Narodna kola« veoma lepo i skladno, te naišle na veliko dopadanje gledalaca. — 2) Članice iz N. Sada vežbale su praste vežbe (češke) odlično i zaslužile su svaku hvalu. — 3) Članice iz St. Palanke izvele su »simboličku osmiceu«; na početku su se malo zabunili, što je donekle kriva i pratnja na klaviru, tako da su morali početi drugi put, te su sa prilikom izvedbom odvežbali do kraja. Zabune i izvedba ovakove vrste ipak svedoče o nedovoljnoj uvežbanosti, pa bi trebalo izbegavati stavljanja na program ovakvih tačaka. — 4) Članovi i članice iz Sombora pokazali su nam neke »mornare«, koji su posve lako mogli izostaviti; vežbe ovakove vrste ne spadaju na sokolske akademije, a naročito ne u takovoj grotesknoj izvedbi, kako je to činio jedan poslednji brat. Reputacija ozbiljnog društva ne stvara se ovakvim tačkama, već se baš ruši i ono malo što se već stvorilo. — Akademiju je zaključio tamburački zbor Sokola iz Turije, ili bolje reći zaključili su je nestrpljivi gledaoci jednim umerenim pljeskom, tako da su u polovici druge tačke sviranje morali prekinuti i spustiti zavesu. —

Iz ovoga kratkog prikaza jasno se vidi, da ova akademija nije imala onoga uspeha, kakov se od nje očekivao. Jedino dve tačke programa su potpuno zadovoljile, (ne računam muzičke tačke), a drugim dvema nije bilo mesta ni na jednoj, a pogotovo ne, na župskoj akademiji. Nalazimo, da bi priredivači, ili oni koji su o sastavu programa imali voditi računa, mnogo bolje uradili, da su ceo gimnastički program otkazali i mesto njega priredili samo koncert sokolskih muzika, koji bi bez sumnje imao mnogo većeg uspeha nego ovaka krnja akademija. Ovako se kod gledalaca primećivala stanovitost dosada, koja je dostigla vrhunac pri poslednjoj tački turističkih tamburaša.

Na kraju i u kratko rečeno, ceo slet nije imao pozitivnog uspeha, za što, međutim, niko nije kriv, već jedino vremenske neprilike. Jedino, što se mora opetovano istaći, to je visoki mo-

ral svih vežbača, koji su vežbali pod tako teškim okolnostima, a što služi na čast celokupnom tehničkom vodstvu i svima prednjacima novosadske župe. Želeti je, da isto takav, visoki moral i disciplinu pokažu naši vežbači u Pragu, i u tom slučaju sa punom nadom rujujemo da će Sokolstvo novosadske župe biti reprezentovano sa puno časti i dostojanstva. M. B. N.

Župa Osijek

IZ NASHI DRUŠTVA I ČETA

Sokolska četa Bapska Novak (društva Sid) održala je u nedelju 29. maja o. g. svoj prvi javni čas.

Sokolsko društvo Čadavica održalo je dana 4. maja o. g. Zrinjsko-Frankopansku proslavu. Proslava je održana u zajednici sa Dobrovoljnim vatrogasnim društvom. O propasti mučenika bana Petra Zrinjskog i kneza Krste Frankopana i prenosu njihovih kostiju u domovinu govorio je prosvetar br. Kovač Ivan. Sledile su dobre recitacije naraštajaca. Igrokaz »Pogibija Petra Zrinjskog i Krste Frankopana« od Ljud. Kraljčića, kao i igrokaz »Pred mošti-ma Zrinjskog i Frankopana« od J. Mitrovića izveo je naraštaj Sok. društva pod vodstvom svojih nastavnika vrlo dirljivo i na zadovoljstvo. Pevanjem prigodnih pesama završena je ova uspeša svečanost.

Sokolsko društvo Darda priređuje 12. juna o. g. svoj javni čas u Dardi, na koji će, prema rešenju Sokolske župe Osijek, učestvovati sva bratska sokolska društva i čete iz Baranje i Osijeka. Pored ovih društava dobrovoljno će učestvovati još i bratska društva iz Vinkovca i Donjeg Miholjca.

Istog dana pre podne društvo će osvetiti i razviti svoju društvenu zastavu. Ova je radena u sopstvenoj rezi, i izvanredne je lepote. S jedne strane zastava izrađen je soko, koji je verna kopija sokola sa Masarikove zastave. Ispod sokola ispisano je: Sokolsko društvo Darda 1932 god., a sa druge strane izrađen je lipin venac s velikim zlatnim monogramom: Soko kraljevine Jugoslavije i natpisom: Ni koristi, ni slave! U uglovima zastave izrađeni su vezovi iz narodnih motiva.

Zastava predstavlja jednu pravu umetničku tvorevinu, jer je sva izrađena rukom. Zastavu je vezla gospođa Vera Komarek, supruga brata blagajnika društva Alfreda Komareka.

Na ovu veliku i retku svečanost pozvat je uzvišeni Kraljevski Dom, a delegacija društva pozvala je gosp. Bana Dunavske banovine, koji je obećao lično prisustvovati osvećenju zastave, nadalje su lično pozvani đakovački bi skup gospodin Akšamović i episkop bački gospodin dr. Irinej. I jedan i drugi naručili su veliki zlatni spomeničavlić za zastavu i obdarili lepim prigodom! Zatim će na proslavi uzeti učeske predstavnici vojske, bratskog Saveza i župe kao i građanstvo cele Baranje.

Ova sokolska proslava biće opšte slavlj cele Baranje, koja će i na ovaj način izraziti svoju budnu svest i nacionalni osećaj.

U vezi s velikim slavljem Baranje, koje će se održati 12. juna o. g., društvo je izdalo sledeći letak: Veliki javni čas Sokolskog društva Darda održaće se na dan 12. juna 1932 u Dardi uz učeske sviđu bratskih društava i Sokolskih četa u Baranji, kao i oba bratska društva iz Osijeka: izaslanika našeg okružja, Banovina i celokupnog bratskog župskog odbora i predstavnika dične nam vojske. — Na ovom javnom času osvetiće se svečano društvena sokolska zastava — ono znamenje, koje predstavlja Kralja, Otadžbinu i Sokolstvo! — Ovaj svačani dan Sokolskog društva Darda biće radosni dan ne samo Sokola, nego cele Baranje i Osijeka i ostale okoline. Zato vas vas molimo i pozivamo, da se za ovaj naš veliki dan još sada svi pripremite, kako bi on bio što veličanstveniji i lepši, i kako bi bio jedinstvenim svima pokazali, da je Baranja uvek nacionalno svesna!

Sokolsko okružje Donji Miholjac priredilo je u nedelju dne 8. maja o. g. jednodnevni tečaj za načelnike svojih jedinica. Tečaj se održavao u Belišću.

U Sok. društvu Đakovo konstituirao se je prosvetni odbor te su uz brata predsednika prosvetnog odbora Andre Morića ušla sledeća braća: Bila Đ. profesor; Herlinger Đ. sudija; Čeda dr. R. lečnik; Lončarić K. školski nadzornik; Gašparac I. ravnatelj građ. škole; Prijić M. učitelj; Sarkanjan J. sreski pisar; Herman I. nadzornik u m.; Smiljanić M., pošt. čin. i Rac A., priv. činovnik.

Sokolska četa Đurdanci održala je 1. maja uveče sokolsku akademiju kao spomen proslavu na pogibiju Zrinjskog i Frankopana. Akademija je vrlo dobro uspešla u svakom pogledu.

Sokolsko društvo Đurđevac priredilo je kao pripremu za Tirševu štafetu pokušno trčanje na pruzi Đurđevac-Velimirovac i natrag i to 16. maja o. g. na Duhovski ponedeljak. Dužina pruge iznosa oko 7½ km. Štafeta počela je u 5½ sati ujutro, a sa-

delovalo je članstvo i naraštaj obojeg spola.

Sokolsko društvo Habjanovci održalo je dana 30. aprila o. g. na večer svečanu akademiju u spomen hrvatskih mučenika Zrinjskog i Frankopana. Akademija je izvedena s lepim programom. Napose treba istaknuti lepo predavanje o Zrinjskom i Frankopanu, koje je održala sestra M. Papla, prosvetar društva. Isto tako treba istaknuti da su naša deca izvela vrlo lepo ulomak iz života poslednjih Zrinjskih: »Naši mučenici« od M. M. Ribarića i igrokaz »Prodano srce« od Z. Peteka.

Sokolska četa Lovas, — uviđajući veliki značaj prosvetnog rada u najširim slojevima naroda, — uvela je »Sokolske večeri«, koje se održavaju svakih 14 dana. Pored ostalih tačaka održava se na tim večerima po jedno predavanje. Do sada su održana predavanja: brata Matića Andrije: »O radu i štednji« i brata Dumića Branislava: »O alkoholizmu«. Slušalaca ima svaki put sve više na tim predavanjima.

Sokolska četa Mirkovci (društva Vinkovci) priredila je predstavu pozorišnog otseka, koja je odlično uspešna. Čisti prihod ove priredbe upotrebiće se za podizanje spomenika zaslužnom bratu pokojnom Jovanu Ignjatoviću, učitelju. Zaista je hvala vredan ovaj plemeniti gest ove naše Sokolske čete.

Sokolsko društvo Nijemci priredilo je 15. o. m. u 4 sata po podne javni nastup sa ženskom i muškom decom, ženskim naraštajem i članovima na opštinskom četalištu. Uveče u 20 sati održana je zabava sa dileantskom predstavom.

Sokolsko društvo Podrav. Slatina održalo je komemoraciju Zrinjskog i Frankopana 26. aprila t. g. Predavao je brat Ljudevit Miholjević.

Sok. društvo Valpovo održalo je u petak 29. aprila o. g. u Jugoslovenskoj čitaonici Zrinjsko-Frankopansku proslavu, kojoj je prisustvovao vrlo lep broj članova i članica. Predavanje je održao brat starešina mr. ph. F. Desati. S onim članovima, koji odlaze u vojsku, lepim govorom se oprostio brat Dane Puhalo, kapetan u penz., koji im je stavio na srce, da uvek savesno vrše svoju sokolsku i vojničku dužnost naprama Kralju i otadžbini. Iz našeg društva odlazi ove godine u vojsku 10 vežbača. — Moralni uspeh ove priredbe bio je velik.

Sokolsko društvo Vinkovci priredilo je 6. maja o. g. za svoje članstvo i građane đurđevdanski uranak u četalištu Dra. Miroslava Tirša. Urank je održan sa sledećim programom: 1. Koncertiranje fanfara. 2. Značaj đurđevdanskog uranka, govorio brat načelnik Sokolskog okruga Ante Baralić. 3. Čas muške dece. 4. Narodne junačke igre. 5. Narodna kola.

Sokolsko društvo Vinkovci priredilo je 15. maja o. g. kod Sonenfelda zabavu sa igrankom, veselim pozorišnim komadom, koncertiranjem fanfara, tombolom i t. d.

Sokolsko društvo Vinkovci razvija veoma agilan prosvetni rad. Prosvetar Sokolskog društva aranžirao je u martu i aprilu više posela sokolske dece i naraštaja i zainteresovao time i širu publiku, što dokazuje lep odziv na ista posela. Održano je 15 govora i predavanja, a teme su bile: Svrha Sokolstva, Dr. M. Tirš, Dr. J. Sajner, Revnost u vežbanju sokolske organizacije, Sokolsko starešinstvo, Sokolsko bratstvo, Štrosmajer i narodno jedinstvo, Sokolska ideologija i naraštaj, Istorijska Čeha, Republika Čehoslovačka i t. d. Bilo je sviranje na violini i na bisernici, čime su deca potaknuta na takmičenje patriotskih i narodnih pesama, te su se naročito odlikovali u dvoglasnom pevanju. Mladi deklamatori imali su prilike da pred publiku istupe i težim stvarima. Preuzimane su lepe sokolske vežbe, kojima je dokazana požrtvovnost sokolskih tehničara: prednjaka i prednjaka, koji uzajamno podupiru rad prosvetnog odbora.

Takvim priredbama udara se čvrst temelj sokolskoj misli, a zainteresuje se i šira javnost, što se vidi i po tome, što nam broj sokolske dece i naraštaja konstantno raste. Poslednja prisustvovala je poprечно po 250 osoba, a bilo bi i više da imamo svoju sokolanu. Nadamo se da će i to biti u doledno vreme.

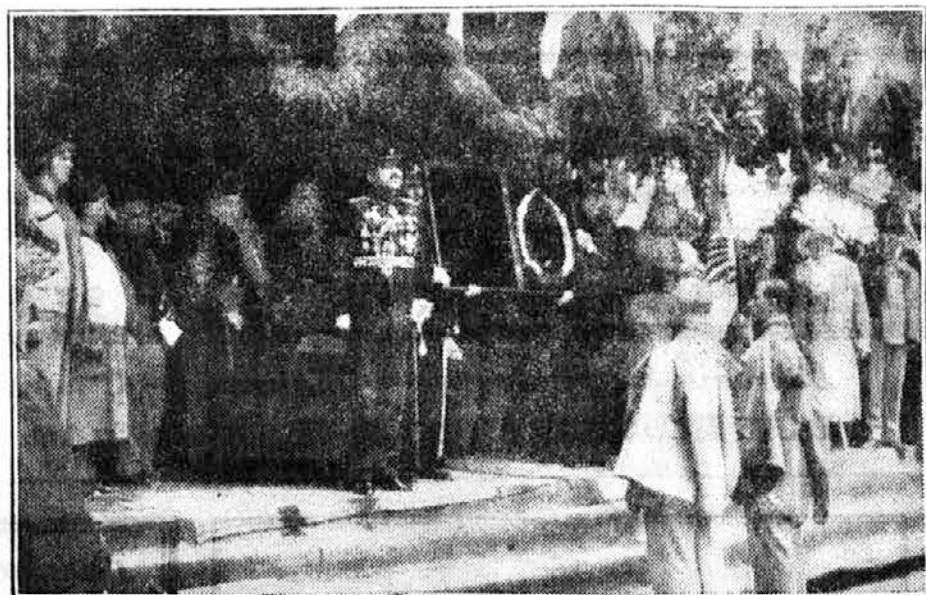
Društvo vrlo mnogo žrtvuje i za svoju društvenu fanfaru, kojoj je zadaća da oživljuje i diže sokolski duh, da daje svežine i poleta sokolskomu radu i da razonodi prijatelje glazbe i Sokolstva. Fanfara ima danas 23 instrumenta, a po 25 do 28 svirača. Fanfara

vežba redovno triput nedeljno. Instruktor i dirigent fanfare je brat Ljudevit Mažgan, narednik vojne muzike, a pročelnik joj je naš agilni brat Bratoljub Peternek. Pod vrsnim i požrtvovnim nastojanjem brata Mažgana, fanfara se odlično razvila i postigla zamernu tehničku i dinamičku veštinu, te služi na čast i ponos Sokolskom društvu i njegovoj upravi. Fanfara nastupa svakom sokolskom prilikom, te se odlikuje i svojom disciplinom, koja imponuje i nesokolima. Dne 1. maja priredila je na Trgu Slobode vrlo uspešni popodnevni koncert, precizno izveden i s užitkom saslušan od vrlo brojne publike, što je vrednim fanfarašima najlepša nagrada za trud i požrtvovanje.

Župa Varaždin

PRVI SLET SOKOLSKO ŽUPE VARAŽDIN

Prvi javni nastup te mlade župe, koja je tek osnovana u martu prošle godine, imao je mnogo uspeha. Uz župsku javnu vežbu održana su prvenstvena takmičenja, razvijala društvenih i četnih barjaka te svečana akademija.

Predaja dara Nj. Vel. Kralja na župskom sletu u Varaždinu 4 i 5 VI 1932

Kolika je važnost data tome sletu na severu naše otadžbine znak je to, što je Nj. Vel. Kralj odaslao na taj slet svog izaslanika u osobi generalštabnog brigadnog denerala g. Mihaila Bodja, a svoje izaslanike poslali su i gospoda ministri vojske i mornarice te fizičkog vaspitanja i komandant četvrt armijske oblasti, dočim je ban Savske banovine brat dr. Perović osobno prisustvovao sletu.

Savez SKJ zastupao je zamenik starešine brat L. Križ, a načelnik savezni načelnik, brat Ivan Bajželj i zamenica savezne načelnice, sestra Štefa Brozović. Pretstavnik svojih župa poslali su mariborska, zagrebačka i osekka župa i to braću Dojčinovića, Wohe-la, ing. Dominića i dr. Kenfelja. Od susjednih društava bila su zastupana društva Središće ob Dravi, Ljutomer i Murska Sobota.

U sobotu posle podne (4. ov. m.), nakon sednice sudaca, započelo je natecanje trojnih vrsta, koje se je i po najvećoj kiši nastavilo u nedelju u jutro. Rezultati natecanja su dobri.

Naveče održana je, u posvema rasprodanom pozorištu, svečana akademija s biranim rasporedom, koju je otvorio pozdravnim govorom zamenik župskog starešine brat dr. Oto Šantel. Naraštajka Milković Ljerkva lepo je deklamovala jednu Nazorovu pesmu, a sestra Marija Šuligaj-Zvonarević otpela je odlično, uz pratnju na klaviru br. Đure Steha, dve Zajčeve pesme. Glazba matičnog društva, pod ravnanjem brata mag. pharm. Vaučka, otvirala je vrlo dobro par muzičkih komada. Na akademiji nastupile su pojedine vrste iz Varaždina, Čakovca, Kotoribe, Ludbrega, Macina i Sv. Ilje. Najvećma su se svidale vežbe članova »Novom silom starom cilju«, »Polkin ples u dvojce«, »Večer na školju« i »Narcis«. Vežbe su izvadane pod vodstvom braće Suligaja, Iskre, Kovačića, Baruleka, Stankusa i Košaka te sestre Semrekar, Madarić i Gudel. U nedelju ujutro nastavljena su natecanja, dok se pokuši za popodnevnu javnu vežbu, usled kiše, nisu mogli održati. U pol 11 došli su na sletisti izaslanik Nj. Vel. Kralja i ban te su pregledali postrojene čete i društva, a nakon toga pošla je povorka, koju je predvodio župski načelnik brat Stare

Sokolsko društvo Vukovar gradiće na Dunavu svoje vlastito kupatilo, koje će služiti i građanstvu. Veličina kupatila biće dužine 40 m, širine 20 m. Kupatilo će se sastojati za početnike i malog bazena za neplivače i decu. Biće snabdeveno s modernim uređajem, tuševima, trambulinom, sklizaljkom te spravama za vežbanje. Broj kabina biće 80.

Troškovi će iznositi po prilici 60.000 dinara. Kupatilo će se nalaziti u neposrednoj blizini pristaništa, dakle u sredini grada Vukovara.

Sokolsko društvo Vukovar priredilo je 19. maja o. g. izlet u Ilok i sudelovalo s nekoliko tačaka na priredbi, koju je dalo Sokolsko društvo Ilok.

na čelu sa konjicom, barjacima i brojnim muzikama kroz zastavama okićen grad na trg Kralja Tomislava. U povorci stupalo je 1529 Sokola raznih kategorija i jedna četa vojnika sa kopljima. Pred gradskom većnicom sa lepo dekorirane tribune pozdravio je izaslanika Nj. Vel. Kralja, bana, izaslanike ministra, Saveza, župa i društava, građanske i vojne vlasti, građanstvo i sveukupno sakupljeno Sokolstvo, gradonačelnik i starešina matičnog društva brat Stjepan Novaković.

O značaju Sokolstva u ovome kraju i razvijanju sokolskih barjaka održao je zanosan govor starešina župe brat Mladen Belić. Prigodom razvijanja 15 društvenih i četnih zastava govorio je izaslanik Nj. Vel. Kralja, g. general Bodi, koji je zastave predavao starešinama društava i četa, a od njih su, uz sokolska gesla primili barjake barjaktari. Sve su zastave jednake, vrlo lepe izradbe po nacrtu profesora brata Ljudevita Kralja. Nakon razvijanja barjaka predao je g. general Bodi župi prekrasan velik srebrni lovor-venac, prelazni dar Nj. Vel. Kralja najboljoj četi župe. U odličnom govoru spomenuo je i ban, brat dr. Perović, značenje Sokolstva na ovom severnom kraju naše otadžbine. Nastavili su govorima zamenik saveznog starešine, brat Lačko Križ, predstavnik mariborske župe br. Dojčinović i predstavnik zagrebačke župe brat ing. Dominić.

Ogromna povorka održala je zatim na Petrovićevom trgu mimohod te se vratila na sletistište.

O podne održan je u čast izaslanika Nj. Vel. Kralja, bana, i pretstavnika Saveza svečani ručak na kome su govorili braća Belić, dr. Engelhart, Novaković, dr. Šantel, dr. Svoboda, dr. Stanković, Matica, general Bodi, general Miljković, ban dr. Perović, Plantić, Grabar, Bajželj i Stankus.

Pri lepom vremenu održana je javna vežba, koja je bila posećena sa velikim brojem gledalaca. Program je sadržavao deset tačaka, u kojima je pod vodstvom načelnika, brata Starca, nastupilo 819 vežbača raznih kategorija. Osobito dobro su izvedene proste vežbe za članove društava, praške vežbe za članove četa, vežbe naraštajske i muške i ženske dece. Nastupila su i dva odeljenja vojske u vežbama s kopljima i sabljama, koje su oštro i dobro izvedene. U natezanju konopa između četa Kamenica i Šenovca pobedila je potanija. Nakon javne vežbe održana je zabava.

Uspeh prvoga sleta je u svakome pogledu potpun, a pokazana je i tom zgodom odlična disciplina jedinica župe, od kojih je tek malen broj usled jake kiše ostao kod kuće, dočim su mnoga društva i čete i iz najudaljenijih krajeva stigla u punom broju. —

Župa Zagreb

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAGREB II Akademija.

»I ritam je sve« — veli Nazor u svojoj pesmi »Ritam«, a to je Sokolsko društvo II, u Zagrebu dokazalo svojim vežbama na akademiji 29. maja o. g.

U velikom Narodnom kazalištu, pred punom kućom priredilo je Sokolsko društvo Zagreb II svoju akademiju ritmičke gimnastike pod naslovom »Ritam — Pokret — Snaga«.

Interes, koji je vladao u sokolskim i širim građanskim krugovima, za ovu priredbu bio je vrlo velik. To je pokazao veliki poset svih onih, koji vole Sokolstvo i gimnastiku, a osobito ritmičku gimnastiku. Sokolsko društvo Zagreb II poznato je kao vrlo solidno društvo, koje gaji sve discipline našeg bogatog Tirševog sistema, a osim toga provodi u svim svojim kategorijama najmodernije metode, koje su do sada stvorene na polju telesnog odgoja u opće, a gimnastike napose.

To je jedno od naših društava, koje je ispravno shvatilo pokret ritmičke gimnastike, i koje se je i u toj grani, polaganim i sistematskim uzajanjem svih svojih kategorija, popelo na visoki stepen shvaćanja tog smeru kao i same telesno-ritmičke izvežbanosti.

Ovo društvo nije radilo onako kako to nažalost radi ogromna većina naših društava, t. j. da naruče koji ritmički sastav, pa ga onda bez ikakvih predvežbi na brzu ruku nauče.

Ova priredba najboljeg zagrebačkog sokolskog društva, a rukovodena bratom Josipom Krameršekom, pokazala nam je svima kako treba raditi, a da se postigne željeni uspeh, i kako treba sastavljati i izvoditi kompozicije ritmičke gimnastike. Isto tako nam je ovaj nastup Sokola II pokazao, s kakvim programom treba izaći pred zagrebačku i sokolsku publiku i kakav se program sme izvoditi na pozornici našeg Narodnog kazališta u Zagrebu.

Uz brata Krameršeka, koji je po njego kao gimnastički kompozitor velike uspehe u Zagrebu, Ljubljani, Pragu, Poznanju i Varšavi, videli smo radove i naših mladih radnika na tom polju: braću inž. Stjepana Hana i Stjepana Boltizara. Dok je brat inž. Han poznat kao odličan muzičar, koji s ovim svojim sastavima ulazi među najbolje sastavljače ritmičkih kompozicija, moramo istaći brata Boltizara, koji, iako još vrlo mlad, ipak se dobro snašao u toj ulozi.

Vežbači, svi od reda, pokazali su potpuno razumevanje svojih učitelja — autora. Sva gibanja bila su im skladna i profinjena, tačno odmerena i odhvojenjena, što je dokaz da su autori učitelji znali dovesti u vezu i u potpuni sklad njihovu unutrašnjost i vanjštinu — t. j. duh i dušu s telom. Možda bi se moglo kazati, a da budemo potpuno tačni, da su vežbači bile ipak nešto bolje od vežbača. Držimo, da je to razlog savjesnijeg rada naših sestara, što se očituje u celokupnom našem sokolskom radu.

Muzika kao i pratnja bila je potpuno na mestu. Ukusno odabrana i u potpunom skladu s vežbama. Pratnja vrlo dobra, osim u predzadnjoj tački.

Odelo vežbača (kostimi) decentni, i potpuno su odgovarali duhu i karakteru vežbi, osim u predzadnjoj tački. Pozornica bila je jednostavno uređena, što je samo koristilo kompozicijama, i učinilo ih još lepšim i efektivnijim.

U 11 tačaka programa, koji je bio vrlo ukusno odabran, i upravo sistematski svrstan, vodili su nas izvalači kroz »carstvo priča«.

Žeska deca (16 na broju) pokazala su nam, kako treba početi raditi, a da se u nastavku rada postigne ono, što se hoće s ritmičkom gimnastikom u Sokolstvu. Skladno i nežno, kako to samo mogu devojčice, izvodile su one svoje pokrete, koji su bili izazvani vanjskim ritmom — muzikom. Sretno je bila izabrana muzika: G. Karganow — Petit valse. Sastav od J. Krameršeka.

Dečaci kao da nisu hteli zaostati za svojim sesticama, borili su se odlučno i muški, te su nam pokazali jasnu razliku između muške i ženske kretanja, koja je već u detetu iskonski određena kao različita. Bio je to potpuni pandan prikazu ženske dece, jer je i glazba: E. Grieg-Vaegtersang — mnogo tome doprinesa. Sastav od br. Stj. Boltizara.

Naraštajke nastavile su uz gong tamo, gde su prešla ženska deca, te

su nam pokazale nebrojeno mnogo ritmičkih školskih primera. Buraš aplaud dokazao je lepotu, važnost i vrednost sastava kao i izvedbe. Sastav od br. J. Krameršeka.

Tek sada dolaze naraštajci, da i oni potvrde svoja nastojanja i svoj rad. Slove kao najbolja kategorija u društvu, i mladi autor br. Han potpuno je uspeo u izboru vežbača, gibanja i muzike. Profinjanim muzičkim shvaćanjem i poznavanjem naraštajca, izabrao je dobro muziku: F. Schubert — Marche heroique — te ubrao svekoliko priznanje i odobravanje.

Kao za dokaz da i one znadu plesati i uz muziku, pojavljuju se u 5 tački opet naraštajke da uz muziku: R. Schumann — Studien nach Paganini — razvesele publiku svojim veselim i čistim pokretima kojima su dokazale dobru školu i lepu izvežbanost. Sa još više rada postići će sigurno ono, što od njih želi Sokolstvo. Sastav br. Hana. No naraštajci se ne daju nikako pobediti. Sastav po muzici: F. Mendelssohn — Bartholdy — koji je br. Krameršek gotovo virtuozno obradio, izveli su oni bez pogreške, mlado, sveže, veselo i junački. Bio je to redak užitek, kada smo gledali čvrsta, mlada tela u tačnim pokretima, koja izražavaju mladost, snagu i finoću. Slikovitim izmjenama mesta pojačavao se je vanjski efekat ove radnje, dok se je unutarnji dojam vežbe jasno izražavao na zadovoljnim i srećnim licima dobrih naraštajaca. Frenetičan pljesak otpatio ih je sa pozornice.

Nakon kratke pauze diže se ponovno zastor. U stavu je 7 članica. Mirno — kao da su od kamena. Ne čuje mo muziku — ništa — mir. Sve suzdržava dah. Najednoć glas negde kao iz visina, i tela počinju da se kreću — začudo melodiozno, ritmički, skladno — divno. Zašto? Jer im je to diktirao ritam pesme našeg slavnog pesnika Vladimira Nazora, koji je sadržan u njegovoj pesmi »Ritam«, a koju je s uspehom recitovao br. Karasek. To je bilo otkrivenje. Publika nije u prvi mah znala, kako bi se zahvalila vežbačima i br. Krameršeku. A onda se je snašla — pljeskanju nije bilo kraja. Taj divni, toliko uverljiv prikaz prekrasne pesme, a pomoću najboljih vežbača i njihovih harmoničnih pokreta bio je vrhunac priredbe. Morala se je ponoviti.

Još smo bili pod dojmom jednog jedinog versu: »I ritam je sve«, kada se pojavljuju i opet članice, ali sada njih 16. Muzika od J. Sibeliusa: Valse triste — počinje akordima — tiho, tužno i teško. Obuzima nas čudno raspoloženje. Nešto je u nama i nad nama. Članice divno pariraju — vežbanje su precizno. Ne može se naći ni jedna greška. Razumeju potpuno muziku i autora Krameršeka. Tu je on dao sebe — celog. One shvaćaju. Prožete duhom muzike, pokreću se kao nekada božice u svojim hramovima — nečujno — mistički — divno. Osećamo da je to već visoki stupanj telesne izvežbanosti i delo velike muzičke kulture. Slike ne zaostaju za pojedinim gibanjima i sve se sleva u veliko delo kome je tvorac čovek, umetnik — slikar. Dubok dojam te kompozicije ostade večno u nama.

Kao čisti kontrast nastupa 8 članova, da nam i opet prestave br. Hana, ali sada po muzici: G. Meyerbeer — Marche — iz opere »Der Prophet«. Veseli, živi i snažni pokreti, puni volje, mladosti i života izmenjuju se slikama, koje deluju burno. Cela kompozicija izaziva kod gledalaca burno kolanje krvi, što je dokaz velike impresivne snage ovog sastava. Ovde nam se brat Han predstavio kao potpun i velik umetnik, i to muzičar koji operira sa tonovima na svoj poseban način — silno uverljivo i snažno.

U zadnjoj svojoj tački nisu članice potpuno uspele. Krasna muzika: P. Čajkovskij — Danse russe — nije bila interpretirana, kako smo očekivali. Kostimi su također učinili okevo, jer su pokrili veći deo najlepših gibanja kod ovog plesa (noge). Nadamo se da će to biti popravljeno.

Dostojan završetak ove jedinstvene priredbe i po svojem izboru kao i po izvedbi bio je Kramerškov »Napred«, muzika od br. Đ. Vaučka.

Prikaz je to životne borbe, a napose borbe našeg Sokolstva, koje hoće popravljati i podizati čoveka. U besnoj borbi padaju ljudi, klonu, u rade, ali uvek dođe nešto, što ih diže i tera. Sva iskušenja prolaze s najvećim gubicima, ali opet ostaje ono jedno, i iskonsko ljudsko: Napred. Brat Krameršek je ovom svojom kompozicijom

SOKOLSKO ZASTAVE

izrađuje po duboko sniženim cenama
Tražite ponude sasvim neobavezno!
KIPOVE (poprsja) Staroste Saveza SKJ Nj. Vis. Kraljevića Petra

od gipsa ili od bronca po osnovi akademskog vajara Lobode
primio sam u prodaju te ih nudim za ukras vežbaonica,
trgovačkih radnja, pisarna i t. d., uz veoma umerene cene!

JOSIP HAFNER

LJUBLJANA
PRISOJNA ULICA 8
(TABOR)

jom pokazao svoje potpuno i visoko razumevanje gimnastike uopće, a ritmičke napose.

Braći i sestrama — vežbačima, autorima i celom Sokolskom društvu Zagreb II na ovoj akademiji hvala i iskreni Zdravo!

Milan Janković.

SOKOLSKO DRUŠTVO BREGANA

Sokolsko društvo Bregana proslavilo svoju desetgodišnjicu javnom vežbom, koju priređuje dne 18. juna o. g. Posle javne vežbe biće vrtina zabavica s plesom. Kako je Bregana jedno lepo izletišče, to se očekuje što veći poset br. društava. Potanje upute i program javiče se naknadno.

SOKOLSKO DRUŠTVO PAKRAC

Sokolsko društvo Pakrac održalo je svoju javnu vežbu 29. maja o. g. Dobro je poznato, da su naše javne vežbe smotra i prikazivanje našeg rada javnosti. Ako bi se međutim ovog puta moglo štogod predbaciti neuspehu, moralo bi se to pripisati ružnom vremenu, koje je vladalo i na sam dan javne vežbe. Oko 16 sati pred sokolskim domom formirana je povorka, koja je na čelu sa društvenom fanfarom kao i fanfaram bratskog društva Nova Gradiška, prodefilovala ulicama samog mesta, te time objavila građanstvu, da će se vežba ipak održati. Nakon povratka počelo je pristizati i građanstvo, pa se je pristupilo izvođenju samog programa. Nastupile su sve kategorije vežbača, te su lepo i skladno uz pratnju glazbe prikazali svoje vežbe. Naročito odobravanje pobrali su članovi Sokolske čete Bodegraji, matičnog društva Okučani, koji su pod vodstvom brata S. Vidića s puno volje i sokolskog zapt izveli praške vežbe na veliko zadovoljstvo svih prisutnih.

Po svršetku programa, društveni načelnik brat Rehak kratkim govorom zahvalio se prisutnima na poseti, skrenuvši pažnju roditeljima, da svoju decu šalju u sokolau.

Ovim izričemo bratsku blagodarost bratskim društvima Nova Gradiška i Okučani, kao i bratskoj Sokolskoj četi Bodegraji, koji su i po onako ružnom vremenu došli da uveličaju naše sokolsko slavlje, iako u malom broju, ali i to se ne sme zaboraviti. — A. M.

IZ UREDNIŠTVA

Umoljavamo bratske jedinice kao i njihove izvestioce, da nam svoje izveštaje šalju na vreme, dok su još aktuelni, jer ih inače ne možemo objavljivati. Izveštaji, opetovano naglašujemo, treba da su kratki, stvarni i sočni, a pored toga, čisto i jasno pisani, i to samo na jednoj strani lista. Strojem pisani sastavci, a što, u koliko je moguće, naročito preporučamo, treba da su pisani u razmaknutim retcima. Svaki dopis, bilo članak, izveštaj ili vest, treba da bude, radi ravnanja uredništva, uredno potpisan, inače se neće objaviti. Nadalje molimo, da čete i društva u svojim izveštajima ne zaboravljaju datume, kada se je odnosna priredba održala, te da ujedno redovito označuju i župu kojoj pripadaju. Pripisane slike pak, koje moraju da budu jasne i oštre, uredništvo će objavljivati po mogućnosti.

Rešenjem Saveza, svi naši savezni listovi uveli su pravopis propisan po Ministarstvu prosvete, prema kome ćemo unapred strane nazive i imena: ljudi, krajeva i sl. pisati fonetički, našim pismenima onako kako se pravilno izgovaraju; u dvojbenim slučajevima ili pak da se neko strano ime ili naziv pisan zvucima našeg izgovora ne bi mogao dovoljno jasno da raspozna, a naročito imena i nazivi, koji se kod nas rede upotrebljavaju, to će se pored fonetičkog načina pisanja napisati i pismenima izvornog jezika. Od propisanog pravopisa pak oštupamo u toliko, što ćemo reći: Soko, Sokolca i Sokolstvo, pisati velikim početnim slovima.

Sokolski papir za pisma

JUGOSLOVENSKA
SOKOLSKA MATICA

U svakoj je mapi 25 papira za pisma i 25 kuverata američkog formata sa sokolskim monogramom.
Cena mapi 32 Din. — Narudžbe prima Jugoslovenska Sokolska Matica, Ljubljana, Narodni dom.

„Odmevi slovanskoga svefa“

NOVO!

Literarno-kulturna revija — Knjiga 2 — Cena 30— Din — Izašla je u nakladi
UČITELJSKE TISKARNE, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6

Znake dobavlja

za sokol, zlete, slavnosti, društva, sportne klube itd. najhitreje i najceneje po lastnih ali pa vposlanih načrtih slikane ali plastične — tvrdka

VILEM PECINA, Turnov, CSR
Dobavitelj ČOS v Pragi in JSM v Ljubljani

Trgovina sokolskih potrepština i krojačka dvorana

Грга Хорватек

Добављач Савеза Сокола краљ. Југ.

ЗАГРЕБ
ФРАНКОПАНСКА УЛИЦА 9

израђујем све врсте прописаних сокoлских свечаних и вежбачких одијела, за све категорије мушко и женско чланство. Продаја свих сокoлских потrepштina уз врло умерене цијене. — Робу разашљем поузећем. — Вањским друштвима обављам брзу отпрему.

RUDE IN KOVINE

LJUBLJANA, MASARYKOVA CESTA 15

Naslov za brzojavke: Rude
Telefon interurban štev. 2827

En gros:

svinec, cink, cin, aluminij, baker, cinkova pločevina, svinčena pločevina, pocinkana železna pločevina, cinkovo belico (izdelek Cinkarne, d. d. Celje), barve, žveplenokisla glina, aluminijev hidrad, bakrena galica, cinkov prah, katran, staro kovine, kovinasti ostanki, rude vseh vrst

Peter Žitnik

Splošno kleparstvo

Instalacija strelovodov po najnovijih sistemih in kritje lesno-cementnih streh

LJUBLJANA
Ambrožev trg 9
TELEFON 31-46

Delo solidno — cene zmerne

ŠIRITE SOKOLSKU

!!! ŠTAMPU: !!!

„SOKOLSKI GLASNIK“

„SOKO“, „SOKOLIČ“ i

„NAŠU RADOST“

KLIFEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvrsne najsolidnije

KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-BALMATINOVA 13

Na vsesokolski zlet

V Prago morate v svečanem kroju. Tega Vam izdela solidno po meri in zelo poceni tovarna oblek

Stermecki, Celje, št. 44

Dobro češko in domače blago, rdeča tkanina za srajce, platno za naraščajске hlače, telovadne triko hlače in maje, telovadni čevlji, sokolske kape, pasovi, ovratniki, znaki in vse druge potrebščine po zelo nizkih cenah.

Društva zahtevajte ponudbe s ceniki in vzorci!

Lakoatletske sprave!

za sokolska društva

Specijalne sokolske cijene!

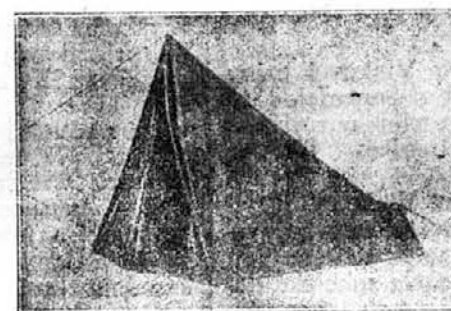
Cijenici besplatno!

M. DRUCKER

Zagreb, Ilica 39

Beograd, Knez Mihajlova 35

Pasaz Akademije Nauka

ŠOTORI

za taborenja vse oblike in velikosti

Čolni zložljivi, leseni in motorni
Katalogi gratis!

Sportna delavnica

B. KOLB

VIŽMARJE —

ŠT. VID nad LJ.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

je najmodernije urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernijšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustr. knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku. Brošure in knjige v malih in največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

Šolski zvezki za osnovne, meš., in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Vse tiskovine za društva in šole (lepake, letake, izpričevala itd.) dajte v tisk Učiteljski tiskarni!

UČITELJSKA KNJIGARNA

ima v zalogi „Galerijo naših mož“: 1. Trubar, 2. Vodnik, 3. Slomšek, 4. Prešeren, 5. Levstik, 6. Stritar, 7. Jurčič, 8. Gregorčič, 9. Aškerc, 10. Tavčar, 11. Levec, 12. Erjavec, 13. Jenko, 14. Cankar, 15. Gangl, 16. Parma, 17. Keršnik, 18. Maister, 19. Župančič, 20. Strossmayer. Slika 10 Din.

ИНДУСТРИЈА СОКОЛСКИХ ПОТРЕПШТИНА

БРАНКО ПАЛЧИЋ ♦ ЗАГРЕБ

Добављач Савеза Сокола краљевине Југославије

Бројавни наслов: „Трикотажа“ Загреб • Телефон интерурбан 26-77

Израђујем све врсте сокoлских потrepштina за јавни и излетни наступ свих категорија нашег чланства и то тачно према пропису Савеза Сокола краљевине Југославије. Сlike у оригиналним бојама прописних одела налазе се у књизи „Организација Савеза СКЈ“. — Захтевајте цене и проспекте. — Цене врло умерене, а за тачну и солидну изработу јамчим.

Bolni na želodcu, črevesju, jetrih, žolču, ledvicah, mehurju, diabetičari in drugi, pa tudi odmora potrebni gredo najraje v zdravilišče

ROGAŠKO SLATINO

1. maja prične zgodnja sezona, 16. junija glavna sezona. Priznani zdravilni uspehi ~ udobnost ~ cenost.

Tritedensko bivanje, odnosno zdravljenje, v tem pokrajinsko prekrasnem zdravilišču s svojimi vrelci zdravilne mineralne vode vrača telesu zdravje, duhu čilost in prožnost. — Pišite takoj po prospekt! —